Leto IV., štev. 284 | V Ljubljani, sreda dne 5. decembra 1923 | Poštnina pavšalirana. | Cena 1·50 din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12·50 Din
za inozemstvo 25·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta st. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:
Maribor, Barvarska ul. 1 Tel. št. 22.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 4. decembra.

V srcu našega kontinenta, v Nemčiji je zmeda na vrhuncu: v Berlinu socijalizem, v Monakovem monarhizem, v Draždanih komunizem, v Porenju separatizem = sama nasprotstva, ki jih ne more ugladiti nobena vlada in jih tudi ravnokar sestavljena Marxova ne bo, četudi je bila danes v Reichstagu še dosti simpatično sprejeta. Poleg gospodarskega boja, ki ga bije Nemčija v prvi vrsti s Francijo, je razkraja politična vojna med Berlinom in Monakovom. Zanimive so poteze, ki jih druga proti drugi igrata bavarska in centralna vlada. Monakovo ima svojega pretendenta za nemški prestol v osebi princa Ruprechta. Na drugi strani pa ni dvoma, da je vrnitev nemškega kronprinca delo dr. Stresemanna, ki je hotel oslabiti bavarsko propagando s tem, da je postavil proti katoliškemu wittelsbachovcu protestanta Hohenzollernca; monarhisti naj se stro med seboj.

Na notranje politične pokrete v Nemčiji vplivajo seveda mogočne inozemske sile, ki se bijejo zopet med seboj in sporno jabolko je premogovni in industrijski poruhrski bazen, ki ga danes eksploatira Francija. Poruhrje je najmočnejši industrijalni centrum Evrope, vsa moč cesarske Nemčije je temeljila na Poruhrju. Lahko se reče, da kdor drži Poruhrje, ta drži Evropo, ta ima v rokah premogovno in železarsko diktaturo. Da si zapadne sile ne dajo vzeti kontrole nad tem ozemljem, je razumljivo, da pa tudi antanta kljub zavezništvu ne bo pustila ene svojih držav same v tem ozemlju, je ravnotako jasno. Proti gospodarski hegemoniji Francije se bori angleški kapital, ki se čuti ogroženega, ker bi mu Francija z daljšo zasedbo Poruhrja izvila iz rok gospodarstvo nad Evropo. Odtod vsa nesoglasja v antanti, odtod «germanofilstvo» Anglije in nicna agitacija proti Franciji v Ameriki.

Zanimivo je dejstvo, da se Anglija najbolj boji sporazuma Francije z Nemčijo, za katerega diplomatično tako iskreno na videz nledira. V Franciji gleda londonska City (bančni del mesta) nevarno vstajajočo konkurenčinjo, ki bo dajala na trg nemške cenene produkte in tlačila angleške proizvajalce, ki se ne bodo mogli vzdržati vsled visoke svoje valute. Zanimivo je nadalje, da se pričenjajo tudi v Franciji oglašati ekonomi in publicisti, ki predlagajo gospodarski sporazum z Nemčijo in celo političnega ne izključujejo, kaiti — to je geslo, ki prodira — Angliio je treba v Evropi gospodarsko onemogočiti, a to se da le, če se Francija in Nemčija za to akcijo zvežeta.

Proti tem francoskim načrtom ima pa seveda svoje zdravilo tudi Anglija. Dve poti sta ji na razpolago: desinteresira se v reparacijskem vprašanju in lahko dela na to, da Nemčija reparatije ali sploh ne plača, ali pa tako znižane, da bo Francija navezana na lastno vzpostavitev opustošenih pokrajin; drugič lahko Anglija začne tirjati v Franciji svoj dolg in da Anglija to pot dobro pozna, je pokazala po vojni že večkrat, kadar je hotela kaj doseči pri svojih upnikih: in ti upniki so vse evropske zavezniške države, tako da je Anglija dejanski kontrolor evropske politike.

Visoka svetovna financa vodi boj na nemških tleh in nemška politika se giblje samo v tem, da nasprotje kapitalov izkorišča zase; v nemški kaos je na ta način danes zapletena cela Evropa, rešitev nemškega problema je obenem rešitev Evrope.

Zato je in bo ostala za doglednl čas nemška kriza še odprta. Kanclerju Marxu lahko današnje ovacije v Reichstagu pač olajšajo prve korake v svet, dolgo pa življenje njegove vlade tudi ne bo, kakor ni bilo nobene od dosedanjih.

Amnestija v Poruhrju

Pariz, 4. decembra. s. Zunanje ministrstvo objavlja: Na predlog generala Degoutteja so francoske in belgijske zasedbene oblasti že sedaj sklenile upravne in pomilostilne ukrepe za izgnane in obsojene osebe. General Degoutte izjavlja, da bo pasivni odpor dejansko šele sedaj končan, ko bo pričelo delo v rudnikih in redni promet na železnicah v smislu sporazuma, ki bo te dni ratificiran v Berlinu in se pričel nato izvajati. Za pričetek rednega prometa je določen 10. december.

KIRURG SUBOTIĆ UMRL.

Beograd, 4. decembra. r. Danes je tu umrl znani srbski kirurg in operater, dr. Vokslar Subotić

Politična vprašanja pred ministrskim svetom

SESTANEK MALE ANTANTE. — KRALJEVO POTOVANJE V PARIZ. — VPRAŠANJE RADIĆEVEGA POVRATKA V ZAGREB. — POKRAJINSKA LIKVIDACIJA. — 20 KANDIDATOV ZA MESTO LJUBLJANSKEGA VELIKEGA ŽUPANA!

Beograd, 4. decembra. p. Nocojšnja seja ministrskega sveta je trajala do 20.30 Na seji je minister zunanjih poslov dr. Ninčić najprej poročal o sestanku Male antante, ki je končnoveljavno določen za 7., 8. in 9. januar, ko se obhaja pravoslavni Božič. Ministra dr. Beneš in Duca ostaneta v Beogradu do 10. januarja. Nato je poročal dr. Ninčić o francoskem kreditu za oboroževanje naše vojske in podal sliko o splošni zunanji politični situaciji. Vlada meni, da bo poset našega kralja v Parizu koristno vplival na odnošaje francoskega in angleškega kabineta.

Po referatu ministra notranjih poslov Vujičića se je razvila razprava o likvidaciji pokrajinskih uprav, ki se izvaja stopnjema. Obširna debata se je vršila posebno o vprašanju pokrajinske uprave v Zagrebu. Izgleda, da je vlada odločena pustiti pasti dosedanjega namestnika Cimića. Vendar mu bo imenovala naslednika. V ospredju stoji še vedno kandidatura zobozdravnika drja Jambrišaka. Dalje je minister Vujičić sporočil, da se Radić še vedno nahaja v Londonu, toda prijatelji so ga pozvali, naj se vrne v domovino, ker to zahteva položaj stranke. Izgleda, da vlada ne začne z likvidacijo pokrajinskega namestništva, preden se Radić ne vrne iz inozemstva. Vlada meni, da Radić po fiasku, ki ga je doživel na Angleškem, ne bo več tako intransigenten, kakor je bil dosedaj.

Zatem je poročal minister pravde dr. Ninko Perić o sekvestrih, nato pa o posojilu beograjski občini v znesku 15 milijonov dinarjev. Vlada je s pristankom finančnega ministra sklenila, da se beograjski občini takoj nakaže 12 milijonov dinarjev naprošenega posojila, in sicer iz rezervnih budžetnih kreditov.

Minister Trifković je poročal o delu zakonodajnega odbora ter se je pritoževal, da se razprave zavlačujejo. Glede uredbe o razvrstitvi uradnikov je ministrski svet sklenil, da se v uredbo uvedejo gotove izpremembe, ki bodo olajšale delo pri razvrščanju uradnikov.

Koncem seje se je razpravljalo o imenovanju ljubljanskega velikega župana Doslej se poteguje za to mesto *okoli 20 kandidatov*. Ministri sami ironično menijo, da najbrž ni niti toliko radikalcev v Ljubljani. Minister Vujičić jemlje v kombinacijo vsega skupaj le 3 osebe, ni pa se še mogel odločiti za nobeno.

Zakaj je šel kralj v Pariz?

NERESNI VLADNI KOMENTAR JE IZZVAL VSE MOGOČE GOVORICE. — NAJVERJETNEJŠI RAZLOGI.

Beograd, 4. decembra, p. Naivni komunike vlade, ki razlaga kraljevo potovanje z zobobolom, je vzbudil v politični javnosti ostro obsodbo ter je le še pomnožil razne fantastične komentarje.

Kot resnejše naziranje o kraljevem potovanju beležim: vprašanje reparacij, reški problem, glede katerega hoče Italija zopet poseči po novih presijah, in končno zadeve princa Gjorgja, ki se od prestolonaslednikovega krsta sem zopet nahaja v Parizu.

Vest, da je kralja spremljal tudi poslanik Balugdžić, je netočna. Doznava se, da je odločitev o kraljevem potovanju padla v nedeljo v avdijenci, ki jo je imel ministrski predsednik Pašić pri kralju. Vlada vztraja na tem, da je kralj odpotoval predvsem iz zdravstvenih razlogov. Vendar nikdo ne zanika, da njegova pot nima tudi političnega značaja.

Danes popoldne se je med Pašićem in Ninčićem vršila dolga konferenca o zunanjepolitičnem položaju v zvezi s kraljevim potovanjem v Pariz.

Vredno je zabeležiti tudi to, da se v tej zvezi pripisuje posebna važnost ponovnim rimskim vestem o predstoječem zaključku reških pogajanj.

Nekateri opozicijonalni krogi so mišljenja, da bi trebalo na jutrišnji seji parlamentu staviti vprašanje na vlado radi kraljevega potovanja.

Pravosodstvo in socijalna politika pred fin. odborom

RAZPRAVA O MINISTRSTU SOC. POLITIKE IN PRAVDE. - OSTRA KRITIKA PRAVNIH RAZMER V DRŽAVI.

Beograd, 4. decembra. p. Na včerajšnji seji finančnega odbora je bil odobren proračun ministrstva za socijalno politiko. Minister Peleš je pri tej priliki izjavil, da se trudi, da bi to ministrstvo ne bilo reducirano. Izenačenje invalidov minister odklanja, ker ni dovolj sredstev. Novi invalidski zakon bo v kratkem pred ložen parlamentu. Opozicija je ministru hrupno ugovarjala.

Danes dopoldne se je začela v finančnem odboru razprava o budžetu ministrstva pravde. Odbor je najprej sklenil, da se delavcem v vojnotehničnem zavodu od 1. decembra dalje zvišajo dnevnice za 15 Din. O politiki ministrstva pravde je prvi govoril demokrat Pera *Marković*. Izjavil je, da se je nadejal od dr Perića, da ne bo hodil po stopinjah svojih prednikov. Žal se ta nada ni izpolnila. Govornik je ostro kritiziral pasivnost ministra glede sodnikov, za katerih gmotne zahteve bi se moral najenergičnejše zavzeti. Tako pa je vso brigo in borbo prepustil sodnikom. Pod dr. Perićem se pojavljajo tudi ponovni poskusi strankarskega vplivanja na sodnike. Demokrat dr. *Krizman* je ugotovil, da je naše pravosodje prišlo v krizo. Sodniki so se dolgo časa borili z neprilikami življenja in s korupcijo, sedaj pa je nevarnost, da tudi sodniški stan podleže. Zato je treba čimprej urediti gmotno stanje in določiti prejemke, ki bodo omogočili sodnikom dostojno življenje. S sodniki se ne sme zgoditi tako, kakor se je v administraciji, ki je pokvarjena, ker se mora pokoravati strankarstvu. Govornik je ostro grajal, da se premalo zgodi za izenačenje zakonodajstva. Še danes smo brez edinstvenega trgovskega in menličnega prava. Po 5 letih skupnega državnega življenja beograjska sodišča nočejo izvrševati sklepov prečanskih sodišč, češ, da so za nje «inozemstvo» in da je treba diplomatskega posredovanja! Govornik je zahteval edinstveni advokatski red za vso državo. Uredi naj se vprašanje odvetniških zbornic in popolnoma naj se izvrši predpis ustave, da ima biti v Zagrebu kasacijsko sodišče za vso državo. Govornik je nadalje ugotovil, da ni dovolj upravnih sodišč. V Zagrebu nimajo pri upravnem sodišču strokovnjaka za finančne zadeve. Z druge strani spada Medjimurje pod upravno sodišče v Somboru ter so stroški radi velike oddaljenosti (preko 400 km) za posamezne stranke celo veliki. Sekvestri so dobesedno naša pravna sramota: Ni napaka, da obstoje sekvestri toda v prečanskih krajih nimajo sekvestri pravne podlage. Zelo obžaluje, da je ministrstvo odobrilo nekatere kupčijske dogovore pri zapljenjenih imetjih, kakor je bil to slučaj s posestvi grofa Festetića v Medjimurju, kjer je ministrstvo ukazalo celo zemljiški prenos. (Minister Perić: To mi ni bilo znano. Bom preklical.) Za tem je bila seja zaključena in se bo nadaljevala jutri popoldne ob 16.

RAZVRSTITEV URADNIKOV PRED PARLAMENTOM.

Beograd, 4. decembra, p. Jutri dopoldne ob 9. se prične v skupščinskem odboru razprava o uredbi o razvrstitvi uradnikov.

PROMETNA POGAJANJA Z RUMUNIJO.

Beograd, 4. decembra, p. Včeraj sta se sestali v Oršovi naša in rumunska delegacija, ki rešujeta vprašanje plovbe po Donavi. Naša delegata sta dr. Otokar Rybar in pomočnik prometnega ministra Avramović. Delegaciji bosta razpravljali tudi o prometni konvenciji med obema državama.

KONVENCIJA Z AVSTRIJO O ARHIVIH.

Beograd, 4. decembra. r. Konvencija z Avstrijo o razdelitvi državnega arhiva bivše monarhije je bila 1. decembra s strani avstrijske vlade ratificirana ter je stopila s tem dnem v veljavo.

šičem. ki se je rdgovo c rdgov dgov g

Radić kot zaveznik

SENZACIJONALNE IZJAVE BIVŠEGA BOLGARSKEGA POSLANIKA.

Beograd, 4. decembra. r. Dopisniku «Zagreber Tagblatta» je dal bivši bolgarski poslanik v Beogradu, Aleksander Todorov, odličen član bolgarske zemljoradniške stranke intervju, v katerem med drugim pravi: Zemljoradniška stranka bo mogla začeti z bojem proti militarističnl vladi, ki sili narod na nove avanture in stoji v zvezi z makedonstvujuščimi ter fašisti. V vsakem bolgarskem selu so ljudje, ki so odločni pristaši Stambolijskega in Daskalova. Ideja sporazuma z Jugosloveni ima podlago med bolgarskim narodom, kakor tudi med bolgarsko inteligenco. Todorov smatra baš Makedonijo za nekako zvezo med obema narodoma.

Vprašan o Radiću, je Todorov izjavil: Ne maram se mešati v vaše notranje zadeve, vendar moram reči, da je pokazal Radić napram nam veliko zlobo, ker smo mu odpovedali sodelovanje pri rušenju države Srbov, Hrvatov in Slovencev. On se nam je večkrat ponujal. Nudil nam je posredovanje med nami in komitaši. To je za nas pomenjalo provokacijo proti občnim interesom slovanstva. Zato smo njegove ponudbe odbili.

RADIĆA KLIČEJO DOMOV.

Beograd, 4. decembra. p. «Pravda» doznava, da odpotujejo na Dunaj nekateri intimni prijatelji Radićevi, ki so mu sporočili, naj se vrne v Zagreb, ker to zahtevajo interesi stranke. Izgleda pa, da se Radić ne upa vrniti.

Kancelar Marx pred parlamentom

RAZMEROMA SIMPATIČEN SPREJEM. — STAR PROGRAM.

Berlin, 4. decembra. sj. Državni kancelar je podal danes pred državnim zborom vladno izjavo in žel koncem svojega govora proti pričakovanju živahno odobravanje.

Zbornica je nudila sliko velikega dneva. Tribune so bile prenapolnjene, v loži za tuje zastopnike je bil med drugimi tudi angleški poslanik. Kmalu po 2. uri je vstopil državni kancelar dr. Marx z ministri v dvorano in sprejel čestitke svojih prijateljev. Takoj po otvoritvi seje se je oglasil k besedi in je najprej izrekel svojemu predniku dr. Stresemannu zahvalo za njegovo uradovanje; med splošnim odobravanjem je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da je dr. Stresemann prevzel v novi vladi zunanje ministrstvo, kar jamči za uspehe na zunanje-političnem polju. Kancelar je omenil nato zadnjo krizo in njene vzroke ter naglašal, da se mora sedaj združiti vse, da ohrani Nemčiji vsaj to, kar ji je še ostalo.

V zvezi s tem se je dotaknil kancelar dr. Marx brezupnega položaja nemških financ Obrnil se je energično do tistih krogov prebivalstva, ki še vedno protestirajo proti davkom in drugim bremenom. Edino pot do rešitve vidi vlada v pooblastilnem zakonu, ki bo omogočil potrebne gospodarske ukrepe za prvo pomoč.

Za prvo in najvažnejšo svojo nalogo smatra nova vlada, da bo skušala v najkrajšem času razčistiti razmerje med posameznimi deželami. Obstoječega izjemnega stanja pa vlada vsled ponovnih prevratnih poskusov zločinskih elementov ne bo mogla ukiniti. Kakor hitro se bo položaj v kaki deželi zboljšal, bo stanje skrbno premotrila in odredila olajšave.

Končno je državni kancelar poudaril še enkrat pripadnost Poruhrja in Porenja k državni celoti in pozval parlament naj deluje samo v korist države in naroda. Seja je bila nato preložena na jutri popoldne, da bodo mogle frakcije zavzeti stališča do pooblastilnega zakona.

Kompromisna pogajanja o pooblastilnem zakonu so privedla v večernih urah do začasnega zaključka. Vrše se pogajanja, da se še pred sestankom jutrišnjega državnega zbora doseže definitiven sporazum. Pri sprejemu voditeljev državnozborskih frakcij so socialni demokrati predlagali, naj se pooblastilni zakon v toliko izpremeni, da se imenuje poseben odbor kot nekaka kontrolna instanca za vlado. Odredbe, ki bi jih izdal državni kabinet na podlagi pooblastilnega zakona, bi moral po tem predlogu ta kontrolni odbor najprej odobriti.

DRŽAVNI SVET JE POOBLASTILNI ZAKON ZE ODOBRIL.

Berlin, 4. decembra. s. Na plenarni seji državnega sveta, ki je imel razpravljati o pooblastilnem zakonu, se je predstavil novoimenovani državni kancelar dr. Marx in zatrjeval, da bo ostal z vsemi deželami v najožjih stikih in skušal ublažiti nasprotstva v medsebojnem zaupanju in razumevanju. Državni svet je nato sprejel pooblastilni zakon s 45 proti 9 glasovom. S privoljenjem državne vlade se je dostavila sprememba, da je poleg državnega zbora upravičen tudi državni svet zahtevati ukinjenje odredb, ki so bile izdane na podlagi pooblastilnega zakona.

USTALJENJE MARKE.

Berlin, 4. decembra. s. Nemška marka se je danes na newyorški borzi za 24 centov pri biljonu zboljšala, tako da je enaka berlinski pariteti. Tudi v poborznem prometu je ostala na tej višini. Tudi na drugih inozemskih borzah, zlasti v Londonu in Baslu, je opaziti zboljšanje. Zaradi zboljšanja marke v inozemstvu so cene živilom zelo padle. Goveje meso je za 30 do 40 odst. cenejše, cena kruhu se je znižala od enega biljona na 790 milijard.

REVOLUCIJSKI ALARM NA DUNAJU.

Dunaj, 4. decembra. j. Napovedana revolucija, ki pa se ni izvršila, je vzbudila v jutranjih urah na Dunaju nekoliko vznemirjenja. Brezposelni so razširjali letake na slabem papirju in v pomanjkljivi nemščini, v katerih pozivajo avstrijska ljudstva na udeležbo svetovne revolucije pod vodstvom nekega Ferdinanda Pribila. Vsakdo naj se oboroži s kakim orožjem ali vsaj s kuhinjskim nožem in naj pomaga pri izvedbi revolucijskega programa. Revolucijonarji hočejo vreči Seipelovo vlado, krščanske socijalce, kapitaliste in proletarske stranke. Dalje napovedujejo revizijo zakonov, razglasitev generalne stavke in pozivajo vse moške in ženske pod 48. leti, naj zasedejo takoj policijsko ravnateljstvo, komisarijate in stražnice. Končno razpisujejo rekrutovanje nove državne bramba

VOLILNA REFORMA V FRANCIJI.

Pariz, 4. decembra, s. Zbornica je danes nadaljevala debato o volilni reformi, ki je bila pri zadnjem glasovanju z enim glasom večine odklonjena. Vlada je predlog v maskirani formi vnovič predložila, nakar je bil sprejet.

MIKLAVŽEV VEČER V LJUBLJANSKI KAZINI

priredi danes ob 8. vrli Šentjakobčani. Vstopnice v predprodaji v šentjakobski knjižnici in v trgovini Šterk, Stari trg.

Inozemske borze

4. decembra:

CURIH: New-York 574, London 24.91, Pariz 30.77, Milan 24.77, Praga 16.775, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.90, Beograd 0.4625, Sofija 4.40, Dunaj 0.0081.

TRST: Beograd 26.15 do 26.30, Paris 124.15 do 124.65, London 100.45 do 100.70, New-York 23.07 do 23.17, Curih 403 do 406, Praga 67.15 do 67.65, Budimpešta 0.115 do 0.125, Dunaj 0.0325 do 0.033, dinarji 26.10 do 26.30, dolarji 23.05 do 23.15 carinski franki (20) 88.50 do 89.

DUNAJ: Beograd 801 do 806, Berlin 14.70 do 15.30, Budimpešta 3.68 do 3.78, Bukarešta 357 do 359, London 307.500 do 308.500, Milan 3064 do 3076, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3782 do 3798, Praga 2070 do 2080, Sofija 540 do 544, Varšava 170 do 190, Curih 12.375 do 12.425, dolarji 70.560 do 70.960, dinarji 802 do 808. Na efektnem trgu so se danes delnice trboveljske premogokopne družbe zelo dvignile, vendar pa se niso mogle obdržati na višini. Zvišanje je v zvezi s približanjem med Trboveljsko premogokopno družbo in rudniki Graz-Köflach.

PRAGA: Beograd 39, Dunaj 4.50, Rim 149.25, London 150.50, New-York 34.00 Curih 603.75.

BERLIN: (V milijon.): Beograd 47.082, Milan 181.545, Praga 121.695, Pariz 223.440, London 18.154.500, New-York 4.189.500, Curih 728.175.

NEW YORK: Beograd 114.30, London 436.75, Pariz 585.50, Milan 432.50, Curih 17.45, Praga 292.75, Dunaj 0.14125, Budimpešta 0.58

Pred demisijo ljubljanskega župana

Dekliška reformna gimnazija se vendar zapre? Preiskava v mestni elektrarni.

Ljubljana, 4. decembra.

Poročilo, da so sinoči komunisti odpovedali klerikalcem pokorščino ter proglasili svoje dosedanje zaveznike za hlapce kapitalizma in izdajice proletarijata in da je črno-rdeča koalicija na ljubljanskem magistratu razbita, je delovalo kakor bomba. Klerikalno glasilo ne beleži katastrofe svojega režima niti z eno besedo.

Danes na vse zgodaj so se sestajali klerikalni voditelji, da se posvetujejo o nadaljnih korakih. Prodrlo je mišljenje, da bi se dalo s primernim pritiskom na dr. Lemeža doseči, da komunistični zastopniki v občinskem svetu zaenkrat prideljo preko resolucije delavskih delegatov na dnevni red ter da se koalicija obdrži vsaj še par mesecev. Tozadevna akcija klerikalcev je v teku. Vendar se ji v vrstah komunističnih pristašev ne pripisujejo nobeni izgledi, ker so komunistični občinski svetniki strogo vezani na disciplino in je prt med njimi in klerikalci javno prerezan.

Pod utisom tega dejstva hitijo sedanji magistratni mogotci, da še dovršijo nekatere posle ter zapuste na magistratu čim jačje sledove svojega delovanja.

Župan dr. P e r i č je danes že uradoval. Na pokrajinski upravi, kjer pričakujejo njegove demisije, se danes, kakor nam poročajo, osebno ni javil. Prevladuje pa mnenje, da brez večine, ki bi nosila odgovornost, župan ne more voditi nadalje občinskih poslov in torej njegov odstop niti ni več vprašanje časa, temveč bolj zadeva osebne delikatnosti. Naravno, da vlada ne namerava pozvati župana, naj odstopi. Ona mora izvajati konsekvence na drugem polju: občinski odbor, ki je dela nezmožen, se razpusti. —

Z magistrata je danes zaznamovati dva karakteristična dogodka. Župan se je, kakor nam poročajo, odločil, da ne bo spoštoval vladine odredbe, ki priznava pritožbi proti ukinjenju ženske reformne gimnazije odložilno moč in pomeni v stvari sistiranje dotičnega sklepa občinskega sveta. **Ukazal je, da se šola dne 6. decembra brezpogojno zapre.** S tem je izzval župan oster konflikt z vlado. Morda išče prilike, da pade kot junak na črnih okopih.

Razmere v mestni elektrarni so končno spravile tudi varnostno oblast na noge. **Odrejena je s strani politične uprave obširna preiskava.** V elektrarni so dosedaj brez vsakega ozira na posledice, ki bi utegnile biti za vso Ljubljano opasne, bili klerikalci in komunisti medseboj tih. toda strasten političen boj, ki je naravnost ogrožal eksistenco elektrarne. Preiskava bo, upamo, razčistila razmere ter napravila red.

V klerikalnih vrstah vlada velika poparjenost. Klerikalci so besni na komuniste ter jih dolže, da so krivi zavoženega gospodarstva, ker so neprestano stavljali pretirane in nemogoče zahteve, katerim da noben pameten človek ustreči ne more. Ko so snovali Zvezo delovnega ljudstva, so **pa klerikalci** — drugače govorili . . .

Mariborski obč. svet

Maribor, 4. decembra 1923.

Župan poroča, da je sedaj izdelan proračun za elektrifikacijo magistratnih uradov, ki bo stala 38.306 Din. Občin svetniki soglasno pooblaste župana, da to elektrifikacijo izvede. Radi prošenj za božične podpore sklene obč. svet predvsem 10.000 Din Dnevnemu zavetišču, 10.000 Din pa naj mestni svet razdeli med ostale otroške vrtce.

Nemške pritožbe. — Klerikalci proti. Društvo hišnih posestnikov, kjer gospodari nemški nacionalec Julius Glaser, odbornik klerikalne obrtne zveze, (v odboru pa je tudi poslanec in občinski svetnik Franjo Žebot) je tožilo občino pri pokrajinski upravi radi najetja 600.000 frankov posojila v svrho zidanja stanovanjskih hiš. Dotična vloga očita zlasti, da je občina že itak prezadolžena ter ne prenese novega posojila. Glaser se v vzvešenih besedah spominja zlatih časov pred prevratom, ko so na mariborskem magistratu spali nemški očetje in pri tem pozabili kanalizirati novo Smetanovo ulico s trinadstropnimi hišami ter mislili na pogubne posledice, ki jih bo nosila občina pod težo 16 milijonov zlatih kron, ki so jih vrgli dr. Oroslovi pajdaši za občino v žrelo vojnega posojila. V plinarni so Glaserjevi vzorniki uvedli retortni sistem, radi česar je morala občina kupovati dolga leta drag inozemski premog. V mestno električno omrežje so instalirali ničvredne železne žice, katere mora sedanji obč. svet nadomeščati z bakrenimi, stavbenemu gibanju so nasprotovali baš Glaserjevi somišljeniki takrat, ko je bilo zidanje še poceni. Občina pa ima dejansko ogromno premoženje zlasti v vojašnicah, ki so bile še leta 1920. cenjene na 121 milijonov kron. Razen tega ima občina mnogo stavbnega zemljišča in podjetij ter drugih vrednosti. Vojašnice je občina hotela prodati erarju, pa tudi to stvar so nameşali nepoklicani. G. Glaser pa je zahteval od občine za svojo cenitev teh vojašnic honorar 35 tisoč kron. Pokrajinska uprava pa je dala mestno gospodarstvo itak večkrat revidirati in so vse revizije pokazale, da občina ni v takem stanju, kakor jo slikajo g. Glaser et consortes. Na dolgo pritožbo je dal župan obširen stvaren odgovor na pokrajinsko upravo, **kjer je razen z zgornjimi dejstvi še z drugimi dokazal,** da je občinsko gospodarstvo po prevratu mnogo boljše, kot je bilo pod staro nemško ero. Uradništva ima sedaj občina kljub naraslim poslom za tri manj kot prej, neglede na to, da so sedaj uradniki v mnogo nižjih razredih, kot so bili pred prevratom. In rabijo razen tega mnogi nemški občinski uradniki še stalne pomožne moči kot tolmače. Občinski svetniki so županov odgovor *soglasno* odobrili.

Klerikalci povsod enaki.

Obč. svetnik Bahun (soc.) interpelira župana, da ugotovi lažnivo pisanje «Straže» o proračunski seji, kjer dolži g. Bahuna, da je zahteval še višje davke v občini. G. Bahun se v utemeljitvi interpelacije zgraža nad lažnivim pisanjem «Straže», češ, da redno laže v vsaki notici od prve do zadnje vrste in dela zato odgovorne SLS. občinske svetnike, dopisnika naj si bo tudi v duhovni obleki, pa imenuje lumpa. Prizadetega se je čutil navzoči dr. Jerovšek, ki je odločno zanikal, da bi on pisal tiste lažnive notice. Bahun pa je krepko odgovarjal. Vmešali so se še drugi SLS. svetniki in prišlo je do živahnega prerekanja.

Poročila referentov.

Poročevalec dr. Resina predlaga povodom zadeve odpuščenega mestnega uradnika Darnkopfa, da sme odslej tudi obč. svetnik kot odvetnik zastopati občino, kar je umestno radi boljše informiranosti. Za predlog so glasovali tudi tako zvani neodvisni socijalisti (komunisti), proti pa socijalisti, ki so ogorčeni radi postopanja dr. Leskovarja. Glede razmerja med občino in Olepševalnim društvom ugotavlja poročevalec, da je občina lastnica vseh nepremičnin, zlasti parka, ki jih upravlja Olepševalno društvo. Z zadevo se bo še pečal obč. svet na seji, h kateri bo povabljen tudi zastopnik Olepševalnega društva. Obč. svet je nato rešil še nekaj vprašanj za sprejem v občinsko zvezo, o katerih je poročal dr. Mulej. Po poročilu svetnika Tomažiča so bila odobrena neka popravila pri gledališču ter nabavke za ročna dela na II. deški ljudski šoli. V kopališče je postavljen obč. svetnik Roglič za nadzornika. Javni seji je sledila tajna.

K savski povodnji

Silne vode, ki se zbirajo skoro iz cele Slovenije v Savi, še niso nehale povzročati poplav, kakor jih že dolgo ni pomniti. Velika povodenj dere sedaj po Savi navzdol. Izredno deževje je imela v tako katastrofalni meri le Slovenija in tudi ogromne snežene mase so se stopile le na Slovenskem, zakaj Hrvatska je imela po nižjem delu doslej le neznatno množino snega. Toda vsa nadnormalna množina vode se steka v Savo ter mora ob njej povzročati poplave tudi v predelih, ki sami niso imeli preobilo dežja in snega. Seveda nastopa tamkaj povodenj nekoliko kasneje, čim nižje na Savi, tem pozneje. V Sloveniji n. pr. je dosegla poplava svoj maksimum v petek, in proti večeru tega dne je voda že precej upadla, v Zagrebu pa je bilo najvišje vodno stanje doseženo v soboto. Iz Jasenovca na ustju Une poročajo, da je tam v soboto Sava šele rastla in da je tedaj maksimum dosegla šele pozneje.

Sava ima od Zagreba navzdol vedno manjši strmec; teče tedaj silno počasi, v mnogoštevilnih vijugah. Na obeh straneh reke se širi širna ravnina, ki je popolnoma ravna, skoro prav nič nagnjena, dvigajoča se le neznatno nad višino normalne savske vode. To so razmere kakor nalašč za velike poplave. Temu primerno je res hrvatsko - slavonska Posavina skoro vsako leto poplavljena in pogostem je vsa ravan po mnogo kilometrov na široko spremenjena v jezero. Mnogi deli Posavine ostanejo vsled tega trajno zaliti in močvirni, ne morejo se obdelovati in posaditi, kvečjemu nepregledni hrastovi gozdi se razprostirajo po njih.

Kolosalna poplava iz Slovenije se bo brezdvomno očinkovito odzivala po Posavini navzdol. Povodenj bo potovala ob Savi navzdol mimo Siska, Jasenovca, Gradiške, Broda proti Beogradu; neznatnemu strmcu primerno bržkone precej počasi, čim nižje, s tem manjšim efektom.

Tako potovanje povodnji je v območju velikih ravnin nekaj običajnega. Ko je lansko pomlad nastopila silna povodenj v Avstriji, je poplava potovala po Donavi navzdol mimo Bratislave, Budimpešte, Novega Sada, in sicer precej počasi, tako da je v naši Vojvodini nastopila najmanj teden dni pozneje nego v Avstriji — in vrh tega v Vojvodini niti ni bilo mnogo nadnormalnih padavin.

O potovanju savske povodnji nam poročila že javljajo. V spodnjem toku Sava neprestano narašča in v Sremu se prebivalstvo pripravlja na povodenj s tem, da odnaša na višje ležeča mesta svoje premičnine.

•

Pontoni iz Ptuja. Vsled prošnje zagrebškega župana je predvčerajšnjim prispela v Zagreb pijonirska četa iz Ptuja z večjim številom pontonov, ki se uporabljajo pri rešilni akciji in za prevažanje onih poplavljencev, ki so vsled naraslih voda bili odrezani od komunikacije z mestom. Ker voda polagoma pada, so se poplavljenci začeli vračati v svoja bivališča.

Poplava ob Skadrskem jezeru. Skadrsko jezero je poplavilo Zetsko dolino. Reka Bojana je prestopila bregove in zalila vse sosednje vasi.

Povodenj v Hercegovini. Iz Mostarja se brzojavno poroča: Reka Neretva je silno narasla in še neprenehoma narašča ter nosi s seboj debla in hlode, bajte in kope sena. Kraji ob Neretvi južno od Mostarja se nahajajo v neposredni nevarnosti.

Politične beležke

+ Klerikalni tigri gredo v vlado? Radikalsko «Vreme» piše, da se v radikalnem klubu delajo kombinacije kako bi se klerikalne tigre dovedlo v vlado ter se jih tudi formalno vpreglo v samoradikalski voz. «Vreme» pravi, da ta nova kombinacija za pojačanje vladne večine sicer še ni zadobila konkretne oblike, a da je vendarle značilno, da ona postoji. *S klerikalnimi poslanci, da se vrše razgovori o tej stvari,* četudi neoficijelni. Zagrebška «Riječ» pripominja, da je značilno, da so se radikalci obrnili na klerikalce za pomoč. «Sedaj gre zato» — piše «Riječ» — «bodo li klerikalci reševali radikale iz zagate, kakor so oni z Radićem in radićevci ter z ostalimi federalisti, pomagali, da so se radikali na vladi instalirali ter na njej učvrstili. Vedereino.» — Po naših informacijah je klerikalno-radikalsko barantanje v polnem tiru. Gre le za višino kupnine, ki bi jo SLS rada iztisnila za razne protizakonite svrhe, da bi njeni poslanci glasovali za proračun, ali pa njega sprejem vsaj resno ne ovirali.

+ Klerikalci v stiski. Kadar «Slovenec», «Domoljub» in drugi klerikalni listi kakor podivjani grizejo okoli sebe, je sigurno, da gre SLS silno slabo. Tako tudi zadnji čas, ko ni dneva, da bi «Slovenec» ne vzbujal najnižjih instinktov ljudstva proti nacijonalni misli, proti narodnemu ujedinjenju in proti državi. Še hujši so sedaj klerikalci v tem pogledu kakor so bili pred leti kot plačanci nemškega Dunaja. Kdo jih sedaj plačuje za izdajalsko početje se ne ve. Morda bi vedel g. Radić, njihov zaveznik, ki opravlja v tujini protidomovinske posle, kaj več povedati. Razume se, da pišejo klerikalci tako sramotno izdajalsko samo zato, ker so se že preobjedli zlate svobode v svoji lastni državi, katere nikdar zaslužili niso in je tudi vredni niso. Klerikalci mislijo, da bodo s psovanjem Srbov in z blatenjem Jugoslavije zopet odvrnili pozornost volilcev od svoje zavožene politike, a se motijo. Nezadovoljstvo med ljudstvom rapidno narašča in le še malo naj klerikalci nadaljujejo svojo dosedanjo taktiko pa bodo tamkaj, kjer so bili koncem svetovne vojne. Vse to vedó klerikalni gospodje prav dobro in zato je naravno, da izgubljajo polagoma živce. Včerajšnji «Slovenec» si je izmislil celo histerično fantazijo, da so slovenski napredni dnevniki postali glasila — Länder banke in da (očividno po želji francoskih velekapitalistov) zagovarjajo napredno koncentracijo in pa kooperacijo z radikali.

+ Propadanje SLS. Pišejo nam: Vsi starejši se spominjajo, kako je SLS poprej na težka mesta pošiljala najboljše moči. Priznati je moral vsak, da so možje kakor Klun, Kalan, Žitnik, Povše, Šusteršič, Lampe res nekaj znali, ob enem pa so se resno zanimali z bogato svojo izkušnjo za svoje naloge. Da ne govorimo o Kreku, ki je imponiral v dunajskem parlamentu. Kdo pa danes zastopa SLS in s tem žalibog vse Slovence v Beogradu? Koga je SLS poslala v finančni odsek? Ali je poslala može z globokim znanjem, velikim izkustvom? Ali je dala v najvažnejši odsek može, kojih avtoriteta imponira? Prvi matador SLS v Beogradu je znani Žebot, ki ga mnogi njegovi stanovski tovariši, naši kmečki fantje po izobrazbi prekašajo. On razsaja po finančnem odseku in ima velike «uspehe». Velika slovenska kultura, ki zaničuje srbskega kmeta, je v tem moralno visoko stoječem možu poosebljena. Za njim pa se potita dva druga strokovnjaka: posl. *Vesenjak* in *Pušenjak*, ki sta znana po svoji nesposobnosti in malenkostnem znanju. Oba sta sprijena narodnjaka, ki radi svoje nezmožnosti nista mogla med naprednimi krogi naprej pa sta našla zavetišče pri SLS. Res žalostno za Slovence, da so naši interesi v rokah takih ljudi. Dekadenca SLS je evidentna. In taki politiki naj nas dostojno zastopajo?

Gledališče

Ljubljanska drama.

Sreda, 5.: Zaprto.
Četrtek, 6.: «Smrt majke Jugovića». A.
Petek, 7.: «Kar hočete». D.
Sobota, 8.: «Danes bomo tiči». Izv.
Nedelja, 9. ob 15.: «Kar hočete». Ljudska predstava». Ob 20.: «Osma žena». Izv.
Pondeljek, 10.: «Osma žena». B.

Ljubljanska opera.

Sreda, 5.: Zaprto.
Četrtek, 6.: ob 16.: «Janko in Metka»; mladinska predstava.
Petek, 7.: «Gosposvetski sen». B.
Sobota, 8.: «Mignon». Ljudska predstava.
Nedelja, 9.: «Gosposvetski sen». Izv.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 6.: «Magdalena». D. Premijera.

Celjsko gledališče.

Petek, 7.: «Prinček». A.
Nedelja, 9.: «Prinček». Izv.

× **Mladinska predstava v ljubljanskem opernem gledališču.** V četrtek dne 6. decembra ob 16. uri se vrši v ljubljanski operi mladinska predstava; poje se opera «Janko in Metka». Vstopnice od danes naprej pri dnevni gledališki blagajni. Znižane cene.

Mariborsko gledališče priredi v četrtek dne 6. decembra premiero Tomove ljudske igre v treh dejanjih «Magdalena».

Sokolstvo

Sokol Ljubljana II. priredi v soboto 8. t. m. ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma telovadno akademijo, pri kateri nastopijo vsi društveni oddelki. 1884

Mariborski Sokol. Danes v sredo ob 14. se udeleži mariborski Sokol pogreba umrlega staroste Pragerskega Sokola Lamberta Gerbiča. Člani se zberejo ob pol 14. v Narodnem domu. Bratje, ki imajo pelerino, v sokolskem kroju, ostali z društvenimi znaki. — Popoldanski nastop Miklavža za mladino radi tehničnih ovir izostane. Pač pa se bo vršil zvečer ob 20. Miklavžev večer za odrasle. — V soboto 8. t. m. se bo vršila akademija mariborskega Sokola v Götzovi dvorani. Na akademiji nastopi tudi Sokol iz Jarenine s puškami.

Klica Sokola I. na pomoč sta se te dni odzvala dva neimenovana darovalca z zelo častnimi prispevki: prvi 20.000 dinarjev, drugi 5000 Din. Da bi našla mnogo posnemalcev. Tretji «neimenovani» je podaril obveznice 7 odst. posojila na nom. 300 Din, četrti «neimenovani» pa je daroval veliki kamen k zgradbi za 1000 dinarjev. Ob priliki predavanja saveznega podstaroste br. E. Gangla pri Sokolu v Kočevju je tamkaj bilo nabranih 61 Din. Vsem darovalcem bratska hvala!

Objave

× **Seja naprednega političnega in gospodarskega društva za šentpeterski okraj** se zaradi Miklavževega večera ne vrši danes, ampak šele jutri ob 8. uri zvečer v Bončarjevi gostilni.

× **Seja akcijskega odbora v korist vestfalskih Slovencev** bo danes v sredo ob 8. uri zvečer v prostorih univerze. Udeležba za vse obvezna.

× **Sokol v Šiški** priredi danes «Miklavžev večer» pri Valjavcu-Reinighaus. Prihod sv. Miklavža z veličastnim spremstvom. — Obdaritev. — Prosta zabava. — Ples. — Pričetek ob 20. uri. Vstopnina 8 Din, družina 12 Din. Mladina pod 18. leti le v spremstvu staršev. Darila se sprejemajo na dan prireditve od 16. ure dalje pri Valjavcu.

× **Sokol I. priredi danes «Miklavžev večer»** na Taboru za mladino ob 6. uri popoldne, za odrasle pa ob 8. uri zvečer. Vstopnine ni nobene. Darila je oddati v popoldanskih urah od 4. do 7. ure na Taboru. Prijatelji Sokolstva dobrodošli.

× **Miklavžev večer ima pevski zbor Zveze jugoslov. žel.** v četrtek dne 6. decembra v salonu gostilne pri «Levu» na Gosposvetski cesti ob 7. uri zvečer. Vstopnina prosta. Po obdaritvi prosta zabava ob petju in sviranju orkestra. — Darila natančno označena se sprejemajo isti dan od 5. ure naprej v prireditvenim lokalu. Železničarske rodbine in spoštovano občinstvo vabi k čim obilnejši udeležbi — odbor.

× **Knjige kupuje Ljudska knjižnica** v Mariboru, Narodni dom.

× **Žalec.** (Narodna slavnost). Na praznik dne 8. decembra priredi «Podružnica Jugoslovenske Matice Žalec in okolica» veliko narodno slavnost v Roblekovi dvorani, kjer nastopijo: Litijsko dramatično društvo z enodejanko «Jesensko solnce». Žalsko dramatično društvo z enodejanko «Medved» ter z mešanim in moškim zborom istega društva s koncertnim sporedom. V šotorih strežejo domače narodne dame. Svira ciganska godba.

× **Jugoslov. Matica v Novem mestu** priredi v petek dne 7. decembra ob 8. uri zvečer predavanje: Bosna in Hercegovina z mnogimi skioptičnimi slikami. Predaval bo g. K. Mahkota iz Ljubljane.

× **Knjige Družbe sv. Mohorja** so dospele v Ljubljano. Vsak član naj pošlje ponje k pristojnemu župnijskemu poverjeništvu.

× **J. n. a. d. «Jadran» v Ljubljani** priredi v četrtek dne 6. decembra ob 20. uri v svoji čitalnici predavanje tovariša St. Bajiča o političnih in socialnih osnovah 20. stoletja, IV. del. Udeležba za člane obvezna.

× **Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani** naznanja, da se vrši II. veliki ples juristov dne 7. decembra v veliki dvorani hotela Union pod pokroviteljstvom gospe dr. Majaronove in častnega damskega komiteja. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici. Začetek točno ob 8. uri. Vstop le proti vabilu.

× **Krajevna skupina Zagorje «Društva rudniških nameščencev»** priredi v soboto dne 8. decembra v Sokolskem domu zabavni večer. Preskrbljeno je za dobro postrežbo, predvsem pa za dobro godbo, saj svira muzika Dravske divizije. Vstopnina za osebo 10 Din. Začetek ob pol 8. uri. Prireditev se vrši na iniciativo onih, ki želijo, da se obnovi starodavni rudarski običaj praznovanja sv. Barbare. — Srečno!

× **Klub kolesar. in motocikl. «Ilirija»** v Ljubljani priredi povodom proslave klubove desetletnice v soboto dne 8. decembra ob 19. uri veliko sportno veselico v dvorani Mestnega doma. Spored: Nagovor, razdelitev daril zmagovalcem raznih koles. in motocikl. dirk, prosta zabava, ples, šaljiva pošta itd. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno.

× **Kolegialni večer društva «Pravnik»** v sredo dne 5. decembra ob 8. uri zvečer v restavraciji «Zvezda». Gg. člani se vabijo, da se sestanka mnogobrojno udeleže.

× **Dijaške gospodinje v Ljubljani** imajo redni mesečni sestanek dne 6. decembra ob 4. uri popoldne pri Novem svetu.

× **Razpisana zdravniška mesta.** Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službe okrožnega zdravnika za zdravstvena okrožja Breg pri Ptuju, Šoštanj in Toplice pri Novem mestu ter službo šefzdravnika za protituberkulozni dispanzer v Celju. Interesenti se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

Sodišče

CELJSKA POROTA.

Celje, 4. decembra.

Z nožem v oko.

V noči od 19. — 20. septembra je bila zbrana večja družba pri beljenju koruze pri Tereziji Jagričevi v Piršenbregu. Po polnoči je postalo veselo in začeli so celo plesati. V veseli družbi pa je sitnaril nekoliko vinjeni Martin Žitnik, ki je udaril z roko naprej 27letnega posestnikovega sina Vinka Pšeničnika, nato brata Antona in končno bratranca Franceta. Antona Pšeničnika je Žitnikovo ravnanje tako silno razburilo da je potegnil nož ter težko poškodoval Žitnika preko desnega očesa, ki ga je izgubil.

Razprava je bila preložena, ker se je Anton Pšeničnik zagovarjal danes s silobranom in bo treba zato zaslišati še nove priče.

Uboj v Senovem.

Popoldne se je zagovarjal 22 letni samski rudar v Senovem, Pirc Franc radi uboja.

Dne 30. septembra zvečer se je nahajala večja družba v restavraciji v Senovem. Okoli 21. je prišlo pred restavracijo do pretepa med Iv. Hlebcem, Karlom Škobernetom, Al. Bohom, Fr. Pircem in Iv. Petanom. Pri tej priliki je Al. Boh z nožem lahko poškodoval Škoberneta in Pirca, Iv. Hlebec je pa z lato udaril Boha, da je nezavesten obležal na tleh. Ko je to videl njegov svak Labohar, ki se je nahajal nekaj korakov od restavracije, je oddal tri strele v zrak. Nato pa je Pirc zaklical: «Sedaj pa strelja na nas, glej, glej, bi nas še rad pobil! Čakaj, ti bom že pomagal! Nato sta stekla Pirc in Petan za Laboharjem, ki je zbežal po cesti. Čez nekaj minut se je Pirc vrnil v restavracijo in iz izpovedb raznih prič je posneti, da je «obštihal» Laboharja tako, da je drugo jutro umrl. Glasom zdravniškega mnenja je dobil Labohar tri težke poškodbe na levi lopatici in na hrbtu. Vsled poškodbe na žili je nastopila smrt. Pirc je tekom zaslišanja odvračal krivdo na rudarja Laha, ki je baje pritekel izza hiše in zabodel Jožefa Laboharja. Po izpovedbi prič pa se je nahajal Lah v kritičnem času v restavraciji.

Porotnikom so bila stavljena tri glavna vprašanja: glede uboja, težke telesne in lahke poškodbe. Ker so soglasno zanikali vprašanje o uboju in soglasno potrdili vprašanje glede težke telesne poškodbe, je bil Franc Pirc obsojen samo na 10 mesecev težke ječe.

Božični ogledi

Vzorna razstava modernega trgovca.

Iz kroničarske dolžnosti beležimo razstavo, katero je priredil o priliki bližajočih se «daritvenih» praznikov znani ljubljanski trgovec g. Kette na Aleksandrovi cesti. Drugod razpisujejo mestni sveti in organizacije nagrade za najlepše izložbe. Pri nas takšno plemenito tekmovanje žal še ni znano. Tembolj je treba pozdraviti, da se je našel podjeten trgovec, ki je v svojih prostorih priredil razstavo svoje stroke z uprav umetniškim okusom. V Kettejevi trgovini te poseben plakat vabi na razstavo v I. nadstropju. Greš gori in — ostrmiš. Ne moremo se sicer spuščati v podrobnosti, naj navedemo samo, da je razstavil v okusnih grupah nebroj najfinejših kravat, košulj lastnega izdelka in po naročilu, blagu in obliki prvovrstnih za elegantno garderobo, pyjame prižaste, bele, zelene in raznobojne, svilene marame, ovratnice, predmete za tennis, palice za na sprehod, potovalne kovčke iz usnja s popolno opremo, toaletne kovčke etuije za manikuro, plaids, damske ročne torbice in moške portfelje v najfinejši izdelavi, thermos-steklenice, Gilette (brivske aparate), svilene nogavice, razpršilce parfuma in stotine drugih elegantnih darilnih predmetov. Vmes pa je razvrščenih 40 kipov iz bronce («Dama v kožuhu», «The last troap», «Borba» itd.) vse izdelki znanih inozemskih salonskih umetnikov (Bruno Zach, Giov. Bernini, J. Curts, Bever itd.). V skladu s temi predmeti so tudi stenske tapete, rastline, svetilke in vaze. — Izkratka, razstava je sicer zasebna, vendar kaže toliko umetniškega okusa, pretenzije, energije in verziranosti, da bi storili greh, če bi je primerno ne omenili, čeprav nam je žal, da razstavljenih francoskih, čeških, angleških, švicarskih in avstrijskih izdelkov še pri nas večinoma ne izdelujejo. Žal nam je tudi, da stanovanjska tesnoba zaenkrat tako omejuje slične poskuse. Kettejeva zasluga je takšna, da nehote gledaš, kje je napis, ki te vodi v čajno, koncertno in konverzacijsko dvorano. Potrpljenje, tudi to morda še kdaj pride. Zaenkrat se ves ljubljanski elegantni svet tare na tesnem prostoru in po pravici prištedi s priznanjem.

Politični odmevi

K bolgarskim volitvam

V boljše razumevanje sedanje politične situacije v Bolgarski prinašamo v sledečem še nekaj podatkov k posameznim političnim strankam.

Pred vsem je naglasiti, da je po sedanjem volilnem zakonu glasovanje pri volitvah obvezno. Vsaka stranka ima svoje barvane lističe, torej vsaka stranka svojo barvo. Poleg teh barvanih lističev-glasovnic obstoje tudi bele glasovnice, s katerimi se ne more okoristiti nobena od nastopajočih strank; teh belih volilnih listkov, ki se dajo primerjati z nekdanjimi praznimi glasovnicami pri nas, so se kakor je razvidno iz poročil, bolgarski volilci jako pridno posluževali.

Kakor znano, je Cankova vlada obdržala volilni red Stambolijskega, ki daje absolutno prednost pri razdelitvi mandatov oni stranki, katera dobi relativno večino. Ravno zaradi tega je vlada smatrala za potrebno, da uniči komunistično stranko, ki je bila po udušitvi zemljoradniške stranke relativno najmočnejša; to uničenje se ji je popolnoma posrečilo. Po drugi strani pa je stremela po tem, da ujedini male meščanske stranke v enotno partijo, ki bi bila na ta način relativno najmočnejša. Tudi to se je vladi posrečilo; fuzionirale so se tri poglavitne stranke v Demokratičeski zgovor», in sicer so bile to: demokratska z Malinovom in Ljapčevom kot voditeljema, radikalna in narodno-progresivna stranka. Narodno-progresivna stranka, imenovana tudi objedinisti, se nahaja pod vodstvom Gešova in Daneva, znanima iz leta 1912., ko sta vodila Bolgarsko in balkansko zvezo s Srbijo, Grčijo in Črno goro in ostala vodilna bolgarska državnika v prvi balkanski vojni, do usodnega preobrata, ko je Ferdinand poklical Radoslavova na vlado. Ta stranka je nastala v novi obliki iz fuzije narodne in progresivno liberalne stranke, ki sta se ujedinili po vojni. Radikalna stranka je imela radikalnejši socijalni program, zbirajoč v svojih vrstah malega človeka; zato se je v njenih vrstah pojavil oster odpor proti fuziji z meščanskimi strankami in je mnogo uglednih članov izstopilo ter prešlo h komunistom. Vodstvo stranke sta imela Fadenheht in Kosturkov, toda slednji sam se je nahajal med onimi, ki so bili s fuzijo nezadovoljni.

Da bi bila večina tem sigurnejša, je Demokratičeski zgovor pregovoril tudi socijalne demokrate, tako imenovane široke socijaliste, nahajajoče se pod vodstvom Pastuhova in Sakazova, ki je med vojno po nemških socijalističnih revijah vodil propagando za bolgarizacijo Makedonije, da so kandidirali na skupnih listah.

Od meščanskih strank je ostala zase in v opoziciji le nacijonalno-liberalna. Tudi ta sama pa je nastala iz fuzijoniranja treh posebnih strank, stambulovistične (pod vodstvom Genadijeva), Radoslavovcev in tončevistov, ki so se združile istotako že po vojni. Tudi nacijonalnoliberalna stranka je imela spočetka svojega člana v Cankovem ministrstvu, toda vsled odločnega odpora socijalnih demokratov je moral ta odstopiti, nakar je šele stranka prešla v opozicijo in je tudi pri volitvah nastopila s svojo posebno listo. Ta stranka je vedno vodila germanofilsko politiko in se je nahajala v najboljših odnošajih s Ferdinandom. Pod vodstvom Radoslavova je dvakrat, leta 1913. in leta 1915., zavedla Bolgarijo v katastrofalno vojno; razumljivo tedaj, da je izgubila med širokim ljudstvom vse simpatije in pri poslednjih volitvah za Stambolijskega ni dobila niti enega mandata. Od nje se je ločil z nekaterimi uglednimi člani Genadijev, ki je že leta 1915. hodil svoja pota, nasprotujoč Ferdinandovi politiki, in ki tudi sedaj ni odobraval germanofilske struje. Toda tega moža je pred tedni «nekdo» ustrelil na cesti v Sofiji. — Tudi po padcu Stambolijskega so nacijonalni liberalci ostali v svoji stari smeri; v njih vrstah so se zbirali najizrazitejši germanofilski elementi, ki so med drugim zahtevali povratek Radoslavova in nemško orijentacijo v vnanji politiki Bolgarske. Kadar tedaj imenujemo bolgarsko opozicijo, moramo vedno strogo ločiti srbofilne zemljoradnike od teh proslulih germanofilskih nacijonalnih liberalcev.

Glede zemljoradnikov je omeniti, da je Cankova vlada dosledno zatirala liste, ki so jih poskusili izdajati člani oficijalne stranke Stambolijskega, da pa ni bila tako stroga glede časopisov, ki so jih pokrenili razni neoficijalni zemljoradniki, poročni disidenti stranke, ki jih je bilo vodstvo nekdaj izključilo. Med nje spada osobito Dragijev, prvi ustanovitelj zemljoradniške stranke, a pozneje nasprotnik Stambolijskega. Kateremu krilu pripadajo izvoljeni zemljoradniki, doslej še ni moči razvideti.

Zadnje volitve so izpadle, kakor ni bilo drugače pričakovati, v korist vladi. Končni volitveni rezultati so sledeči:

Vladne stranke, t. j. Demokratičeski zgovor in širši socijalisti so dobili skupno 639.675 glasov; Koalicija komunistov in zemljoradnikov 217.007 glasov; Nacijonal-liberalci ali radoslavovci 128.856 glasov; Genadijeva frakcija 7.751 glasov; Obrtna stranka 2.768 glasov; razcepljenih 78.720 glasov.

Za vlado je glasovalo tedaj 60 % volilcev, proti njej pa se je izreklo 40 %.

Koristno je, ako primerjamo s temi podatki razmerje med strankami iz dobe, ko Stambolijski še ni povsem neomejeno obvladal situacije. Pri volitvah v sobranje 17. avgusta 1919. in 28. marca 1920. so dobili: zemljoradniki leta 1919. 203.773 glasov, leta 1920. 846.949 glasov; komunisti l. 1919. 115.831 glasov, leta 1920. 181.525 glasov; demokrati l. 1919. 63.019 glasov, l. 1920. 97.581 glasov; narod. in progres. str. l. 1919. 58.900 glasov, l. 1920. 138.644 glasov; radikali leta 1919. 28.749 glasov, l. 1920. 41.770 glasov; široki socijalisti l. 1919. 97.624 glasov, l. 1920. 55.017 glasov; nacijonalni liberalci l. 1919. 54.194 glasov, leta 1920. 23.587 glasov.

Stranke demokratičeskega zgovora s širokimi socijalisti so dobili tedaj skupno v l. 1920. 308.012 glasov, a leta 1919. 248.292 glasov.

Kako smer bo vodila bolgarska vlada, ki je izšla zmagovito iz volitev, vendarle še ni popolnoma jasno. Zakaj v njenih vrstah vidimo može, ki so bili odločno slovanofilski, rusofilski, da tudi srbofilski orijentirani. Ali se bo dalo njihovo nekdanje razpoloženje usmeriti znova v nam prijazno smer, ali bo prevladalo nad germanofilskimi elementi, in kar je glavno, nad makedonstvujuščimi. To slednje je pač najtežji problem in prijateljsko razpoloženje napram nam, ki ga vladni možje v Sofiji baš v zadnjih tednih pogostem zatrjujejo, bo treba vsekakor tudi stvarno dokazati, za kar bo najkoločljivejša prilika izvedba niškega dogovora. To bo preizkusni kamen za novo Bolgarijo.

Kdo ovira konsolidacijo Poljske?

Poljska javnost toži nad velikimi industrijci in posestniki latifundij, češ, da imata ti dve kategoriji najmanj zmisla za konsolidacijo obubožane Poljske, ki si že pet let zaman beli glavo, kako bi položila varni temelj gospodarskemu obstoju države. Witosov organ pravi: «Gori nam nad glavo, a vi držite roke križem in mirno gledate?» To velja omenjenima slojema in opoziciji levice, ki ima zmisel samo za demagogijo, strankarske fraze in strasti — in za nič pozitivnega. Sejejo več ali manj nihilizem in zato se je razpasla na Poljskem v zadnjih tednih boljševiška agitacija.

Razmerje poljskih magnatov, latifundistov, veleindustrijcev in veletrgovcev napram državi je naravnost zločinsko; tako jim očita organ min. predsednika. «Napram državi so sebičneži, zajedalci, napram širšim vrstam prebivalstva pa pijavke», ki mu sesajo kri in večajo bedo. Tako sami nabolj pripravljajo tla boljševizmu. Latifundisti in veliki industrijci niso dali držav doslej nič, čeprav so pred vojno tičali vsi v dolgovih, dočim so danes težki milijonarji. Veleindustrijci, veletrgovci in latifundisti so prvi sejalci boljševizma na Poljskem, dasi bi se morali zavedati, da bi v primeru boljševiškega prevrata prav oni najbolj trpeli.

— Klerikalen slovenski dnevnik v Primorju. Iz Gorice poročajo: Prošli teden je tu zboroval zbor svečenikov sv. Pavla, organizacija slovenskih duhovnikov v Julijski Krajini. Sprejeta je bila resolucija, ki se izreka za ustanovitev klerikalnega dnevnika v Primorju.

— Spor za zagrebško nadškofijo. Poleg mnogoštevilnih sporov v naši državi nas v zadnjem času osrečuje še spor med poglavarji rimske cerkve. Gre namreč za zagrebško nadškofijo, kateri sedaj načeluje nadškof dr. Bauer, mož ne baš posebno nacionalnega mišljenja in čustvovanja, toda tudi ne dvomljive preteklosti. Dr. Bauer je sedaj nad 70 let star in zato mu hočejo že za njegovega življenja določiti naslednika v osebi koadjutorja cum iure successionis. Za to nasledstvo se je najprej začel potegovati ljubljanski škof Jeglič, pozneje pa je pričel kandidirati za koadjutorja kanonika dr. Lončariča, zagrizenega nasprotnika dr. Bauerja. Bauer se je tej kandidaturi nekaj časa upiral, ter ji zoperstavljal kandidaturo svojega župnika dr. Rittiga, ki pa je politično tako eksponiran, da ga visoki protektor ne more spraviti na zaželjeno mesto. Prava sreča je še, da ne posega v zadevo nasledstva djakovski škof Aksamović, ki je po previdnosti zaposlen z administrativnim delom v svojem krogu. Kandidata ljubljanskega knezoškofa pa zelo uspešno izpodbija vrhbosanski škof Šarić iz Sarajeva, znan iz svoje preteklosti kot vnet opevač Franca Jožefa in umorjenega Franca Ferdinanda. Teološko znanje Šaričevo je baje bolj pomanjkljivo. A baš to vliva Šariču novih moči v spretnem spletkarjenju proti ljubljanskemu škofu, ki vedno na novo povdarja, da je Slovenija edina dežela v Jugoslaviji, ki vzgaja in pošilja med ljudstvo klerikalne svečenike po vatikanskem kopitu. Dr. Jeglič ima za seboj baje papežkega nuncija v Beogradu dr. Pelegrinettija, ki podpira njegovega kandidata. Sarajevski škof Šarić pa zopet izpodriva svojega slovenskega konkurenta, češ, da edino njemu pristoja rdeči kardinalski klobuk, ki se sedaj obeta enemu izmed jugoslovanskih višjih svečenikov. Pa naj kdo že reče, da med božjimi namestniki na zemlji ne vladajo ljubezen, mir in sloga rimske cerkve...

— Ponosen na zločinsko dejanje. Prve dni decembra so imeli fašisti v rimskem gledališču «Avgustino» shod, na katerem so demonstrirali proti antifašistovski propagandi. Prvi je govoril poslanec Rocco, znan izza zadnjega spora v fašistovskih vrstah. Besno je napadel vse vlade v Italiji, ki so «pomagale socialistom in komunistom do razmaha.» Navzoča množica je kričala: «Dol z Nittijem! Smrt Nittiju!» Nato se je oglasil k besedi požigalec tržaškega Narodnega doma generalni tajnik fašistovske stranke posl. Giunta. Dejal je, da naj se nihče ne sklicuje na svoje zasluge, češ tudi on še ni nikdar zahteval priznanja za svoje veliko dejanje — požig tržaškega Narodnega doma». Njegove besede so bile sprejete s burnim odobravanjem in fašisti so mu prirejali oduševljene ovacije. To je menda prvi primer, da se v civilizirani in kulturni državi funkcijonarji, ki so v najtesnejših zvezah z vodilnim državnikom hvalijo z zločinskimi dejanji...

— Habsburžani in madžarski prestol. Iz Budimpešte javljajo, da pripravlja ekscesarica Zita akcijo v prid svojemu sinu Otonu, ki naj bi zasedel madžarski prestol. Nedeljski «Pesti Naplo» namreč priobčuje izjavo Zite, ki jo je dala nekemu ameriškemu novinarju o svojih načrtih. Rekla je, da je Evropa sita republik in da si želi monarhij. Vse je pripravljeno, da njen sin zasede madžarski prestol in si posadi kraljevsko krono na glavo. Najsmelejša izjava gospe Zite Parmske je pač trditev, da ne priznava sprememb, ki so nastale po svetovni vojni. Grof Degenfeld, učitelj Otona, poučuje madžarskega prestolonaslednika po stari geografski karti. Po tej bo Zitin sin lahko tudi vladal — kadar bo Evropa spet takšna, kakor je bila pred vojno.

Kulturni pregled

Pevske slavnosti v Zagrebu

Svečana proslava šestdesetletnice «Kola» in pevski kongres.

Letos je preteklo šestdeset let, odkar se je ustanovilo v Zagrebu pevsko društvo «Kolo». Več nego polstoletja je pod najtežavnejšimi političnimi, kulturnimi in socijalnimi razmerami delovalo za kulturno-umetniško povzdigo svojega naroda.

S petjem navduševalnih pesmi je budilo narodno zavest in je vplivalo tudi na pevska društva v pokrajini. Obenem pa si je stavilo nalogo, služiti umetnosti ter je pomenilo v razvoju hrvatske pesmi to, kar Glasbena Matica v Ljubljani ali Beograjsko pevsko društvo v Beogradu. Svetovna vojna je tudi «Kolo» prisilila, da ustavi svojo delovanje. Prevrat pa mu je služil v preporod. Zadnja leta se je «Kolo» dvignilo na izredno umetniško vršino, kar smo imeli priliko spoznati na njegovih zmagovitih nastopih v Ljubljani, Beogradu in drugih večjih mestih naše države.

«Kolo» je proslavilo šestdesetletnico svojega obstoja na svečan, pa tudi za razvoj naše kulture pomemben način. Na svojo slavnost je povabilo vsa pevska društva Jugoslavije. Že v petek dne 30. novembra so prihajali v Zagreb odposlanci in pevci društev, da prisostvujejo slavnostim, ki so se začele v soboto 1. decembra t. m. «Savez hrvatskih pjevačkih društava» je za ta dan razpisal pevsko tekmo, katere naj bi se udeležilo čim največ zborov. Za izvajanje je bilo določenih šest zborov (moških, ženskih in mešanih). Tekmovala so društva v dveh kategorijah ter so morali peti po en določen in en prostovoljno izbran zbor. Člani jury so bili srbski in hrvatski glasbeniki, izmed Slovencev g. skladatelj Anton Lajovic, dalje skladatelji obvezno izvajanih skladb, ki so bile vse precej težke.

Tekmam je prisostvovalo dopoldne in popoldne izredno mnogo občinstva. V prvi kategoriji za moške zbore je jury prisodila prvo nagrado. «Kolu» iz Zagreba, društvu «Kuhač» iz Osijeka drugo nagrado in društvu «Reljković» iz Vinkovcev tretjo nagrado. V drugi kategoriji moških zborov je prejelo društvo «Sloboda» iz Zagreba prvo nagrado. Izmed mešanih zborov je bilo odlikovano s prvo nagrado «Kolo», z drugo «Zora» iz Karlovca, s tretjo «Glasbeno društvo intelektualca» iz Zagreba. Ženski zbor je tekmoval le «Kolov». V splošnem stoje imenovana društva na visoki stopnji, zlasti kar se tiče tehničnega znanja. Odlikovalo se je zlasti «Kolo». Prednašanje Lhotkovega moškega zbora «V rudniku» in Lajovičevih «Žab» (ženski zbor, dosedaj še neizvajan) je bilo vredno občudovanja. Tekma je trajala z malim presledkom ves dan in je pokazala, da hrvatska pevska društva resno streme za napredkom. Težkoče izbranih skladb, pomanjkanje dobrih zborovanj in materijelne težkoče so bile krive, da se ni tekme udeležilo več hrvatskih zborov. Slovenskim in srbskim pa je bila udeležba iz istih vzrokov sploh nemogoča. Vsekakor pa je bila ta tekma — prva v naši državi — zelo razveseljiv pojav.

Na državni praznik zvečer se je vršil v dvorani Glasbenega zavoda dobro obiskan slavnostni koncert «Kola». Na vzporedu so bile najnovejše jugoslovanske skladbe. Od Slovencev sta bila zastopana Lajovic in Kogoj. Pevski zbor «Kola» je brilijral; dirigenta gg. Josefović in Smodek, oba kapelnika zagrebškega gledališča, sta se izkazala mojstra. Žela sta z zborom vred obilo pohvale in priznanja. «Kolo» je ob tej priliki prejelo z šestdesetletnico več častitk in vencev. Po koncertu se je vršil v restavraciji Apolo prijateljski sestanek pevcev.

V nedeljo zjutraj so se sestali zastopniki srbskega pjevačkega Saveza in Zveze slovenskih pevskih zborov zajedno z odborniki «Lisinskega» v prostorih «Lisinskega» na predkonferenco za popoldanski pevski kongres. Ob 10. dopoldne se je vršil slavnostni občni zbor «Kola». Bilo je zopet nebroj čestitk. V imenu ministra prosvete je Kolu v krasnih besedah čestital načelnik g. Risto Odavić. Za Zvezo slov. pevskih zborov je temperamentno govoril g. dr. Švigelj, za «Glasbeno Matico» g. dr. Ravnihar, ki je «Kolu» sporočil, da ga je izredni občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani imenoval svojim častnim članom in mu izročil diplomo, delo profesorja Šantla. V imenu «Ljubljanskega Zvona» sta «Kolu» čestitala gg. dr. Švigelj in Prelovec, izročivši elegantno vezane društvene izdaje skladb, v imenu mariborske Glasbene Matice pa g. Dev.

Popoldne ob 4. so se zbrali zastopniki pevskih društev v dvorani Glasbenega zavoda. Ob priliki prenosa Mokranjčevih smrtnih ostankov v Beograd je bil prvi pevski kongres jugoslovanskih zborov izvolil odbor, ki naj do 1. decembra t. l. sestavi pravila za ustanovitev enotnega pevskega saveza za vso kraljevino. Odbor je pravila izdelal in jih je hotel predložiti zagrebškemu kongresu. Predsednikom je bil izvoljen dr. Švigelj, ki je otvoril zborovanje in pozval navzoče na složno delo. Zastopniki srbskega in slovenskega Saveza so bili odločno za ustanovitev enotnega Saveza vseh jugoslovanskih zborov, dočim so zastopniki hrvatskega «Saveza» zagovarjali stališče, naj delujejo posamezni Savezi samostojno, v gotovih slučajih pa skupno. Razvila se je ostra, mestoma burna debata, da je predsednik večkrat le s težavo in neprestanim zvonenjem mogel pomiriti razburjene duhove. Po hudem prerekanju se je končno sprejela resolucija, predlagana od srbskih in slovenskih delegatov ter delegatov «Lisinskega», da se v že obstoječi odbor izvolijo še trije zastopniki hrvatskega Saveza in tri glasbenike, ki imajo predložiti pravila vsem pevskim društvom kraljevine SHS. Društva naj tekom dobe treh mesecev izjavijo svoje mnenje, nakar bo sklican kongres delegatov, ki bodo osnovali jedinstveni pevski savez Jugoslavije brez ozira na število prijavljenih društev.

Na kongresu so slovensko delegacijo zastopali gg. Hubad, dr. Švigelj in Prelovec. Ne bi bilo prav, če ne bi omenili, da stoji med prvimi borci za ustanovitev Jugoslovenske pevske Zveze odlično zagrebško pevsko združenje «Lisinski» s svojim vzornim predsednikom dr. Novakom na čelu. Izražamo željo, da bi tudi hrvatski pevci kmalu izprevideli, da je edino v skupnem, složnem delu napredek mogoč.

Zvečer so nastopili na skupnem koncertu pri tekmi odlikovani zbori ter se prejeli časine nagrade, v prostorih «Kola» pa se je vršila soareja.

Slavnosti ob priliki 60letnice «Kola» so končane. Bile so lepe, le žal, da so izzvenele z disakordom. Politični momenti zabranjujejo, da bi brez vseh ovir stopila vsa jugoslovenska pevska društva v en krog in bi z združenimi močmi delovala za napredek in procvit jugoslovanske pesmi. Upajmo pa, da bodo v najbližji bodočnosti po zaslugi neustrašenih borcev premagane vse ovire in da se čimprej osnuje «Zveza jugoslovanskih pevskih zborov».

Premijera opere „Gosposvetski sen"

V soboto, na praznik narodnega ujedinjenja je ta za narodne slavnosti napisana opera doživela na ljubljanski operi prav slavnostno prvo uprizoritev. Naš vrli, plodoviti Risto Savin je nastopil že s 4. dramatičnim in 3. opernim svojim delom. Dosegel je velik uspeh; je li bil ta uspeh bolj zunanji kot notranji, pokaže bodočnost. Da je operno besedilo brez stila, temperamenta in dramatičnosti, a polno pravljičnih naivnosti in zgodovinskih nemožnosti, je gotovo. Toda R. Savin je našel v dirigentu Balatki iz-

---

Dr. Ljudevit Pivko:

Prva poslanca

(Odlomek iz knjige «Seme», ki izide sredi t. m.)

Po kontrinski zarezi uhajajo dan in dan ruski ujetniki v Italijo. Nosači stavbenega in drugega gradiva, ki proti vsem predpisom mednarodnega prava tovorijo v fronto vojni materijal, zapuščajo ponoči svoje kolone med Inciso in Siefom in beže iz ujetništva, kjer stradajo in trpe pri težkem delu. Italijanska artilerija je v tem odseku pobila in ranila že obilo Rusov.

Ljudje iz Kostkovega voda so nam ujeli ruskega dezerterja, ki je hotel smuknuti mimo oporišča v Italijo, in so ga prignali v Lasto.

Bradatemu Rusu ponujam kruha. Potreben je jela in pijače.

«Kako se zoveš?» ga nagovarjam ruski.

«Aleksej Matvejevič Matjuhin.»

«Odkod?»

«Iz Avstrije.»

Aleksej Matvejevič misli, da ga vprašujem, odkod prihaja.

«Iz katere gubernije?» vprašujem drugič.

«Saratovske.»

«Kam danes?»

«V Italijo.»

«Ti sam?»

«Jaz sam.»

«Misliš, da prideš v Italijo?»

«Ne mislim.»

«Zakaj misliš tako?»

«Gospod, vaši vojaki so me prijeli.»

«Kaj bo s teboj?»

V Inciso me pošljete mojim čuvarjem. Pretepejo me do krvi in privežejo k drevesu. Deset dni ne dado kruha.»

«Zakaj si zbežal?»

«Gospod, nam Rusom ni mogoče živeti. Ginemo od gladu in umiramo. Šestdeset jih ni več pri stotini.»

«Vsi so pomrli?»

«Pomrli, oboleli, zbežali. Vsak dan beže.» —

«Torej jej in pij, Aleksej Matvejevič. Zvečer pojdeš v Italijo.»

Aleksej me gleda in ne je.

«Kako ste rekli?»

«Jej in pij Zvečer pojdeš v Italijo. Jaz ti pokažem pot.»

Aleksej se čudi in ne je. Vstaja.

«Ali je istina? Vi mi pokažete pot v Italijo?»

«Tako je.»

«Spasibo! Gospod, vi ste Rus? Naš človek?»

«Naš človek, slovanski človek. Ti bi rekel: Srbski človek.»

«Bogu hvala. Našel sem človeka, srbskega oficirja. Moliti hočem za vas in za vašo obitelj.»

«Dobro je tako, Aleksej Matvejevič. — Hočeš malo počivati, spati? Pri meni je prostora.»

«Nočem spati, gospod. Oprostite, gospod Bog me kaznuje. Nisem vam govoril resnice.»

«Ali nisi Aleksej Matvejevič Matjuhin iz Saratova?»

«Sem, a nisem sam. Vprašali ste me, če sem sam, a nisem vam povedal resnice. Nas je pet. Tukaj zadaj v jami smo skriti in čakamo noči.»

«Pet?»

«Jaz in še štirje. Bil sem žejen, šel sem k potoku, a tu streljajo vaši vojaki in me lovijo.»

«Ali najdeš svoje tovariše, ako ti dam svobodo, da jih poiščeš?»

«Najdem jih, ako se niso vrnili nazaj. Vaši so streljali.»

«Mi vsak dan streljamo, kadar snažimo puške.»

«Ne, gospod, na mene so streljali.»

«Ako bi bili na tebe streljali, bi te bili ubili.»

«Na mene so streljali, gospod. «Stoj!» so klicali!»

Zovem korporala Mlejneka.

«Mlejnek, pojdi z Rusom, poiščita še druge, ako jih najdeta! Aleksej naj jih zove!»

«Hvala, gospod,» pravi Rus. «Vrnem se takoj.» —

Za dobro uro se vrača Mlejnek z Aleksejem. Z njima prihaja še eden Rus.

«Drugih ni,» poroča Aleksej Matvejevič. «Utekli so. Tudi Nikolaj Nikolajevič je bežal, a poznal me je po glasu in se vrnil k nama.»

Nikolaj Nikolajevič Joganov je Livlandec, zdrav mož krepke rasti in inteligentnega izraza. Mož zna čitati in opazuje z zanimanjem zemljevide po stenah, na kojih so naznačene razne fronte, ruska, francoska itd. Veseli ga, da so Rusi v zadnji dobi krepko odrinili «Germance» in «Avstrijake».

Tako gostim v Lasti dva ruska dezerterja. Ko sem se razgovarjal popoldne z Aleksejem, mi je prišla misel, da bi poslal tega Rusa v Italijo in mu izročil zavitek gradiva za Italijane z naročilom, naj pove, da stoje tukaj avstrijski Srbi, ki hočejo pomagati Rusom in Italiji. Tako me Italijani najbolje razumejo. — Nikolaj je pa dokaj bistrejši, zato izročam njemu zavitek s skicami avstrijskih položajev od Valparole do Arabbe. «To pošilja srbski oficir.»

«Italijanom poveš, da te pošilja Ivan Vidović Pavlin.»

«Povem točno tako, da me pošilja iz Avstrije oficir, naš prijatelj Ivan Vidović Pavlin,» ponavlja Nikolaj.

«Hvala vam, gospod, da vem, kdo je naš dobrotnik,» pravi Aleksej. «Ko se povrnem v Rusijo, povem ženi in svojemu Mihajlu, da mi je dobrotnik Ivan Vidović. Vsak dan se hočem spominjati Ivana Vidoviča.»

Ob 10. uri zvečer odhaja Mlejnek z Mašičem in Milošem Šimičem kot eskorta obeh Rusov, kakor bi ju gnali v Contrin k majorju Bilimku. Za Lasto zavijajo na levo na dno soteske in tam se razstajajo. Eskorta se vrača za dve uri, ko sta Rusa že davno mimo našega oporišča (kota 1546) pri soteski Ruaz in preko potoka Cordevole pri Italijanih pod Ornello. Tam molita zame in mojo obitelj, kakor sta svečano zatrjevala pri slovesu.

Kako mi je lahko pri srcu!

Mlejnek se smeje. Nikdar ga nisem še videl, da bi se bil tako smejal, kakor po vrnitvi ruske eskorte.

vrstnega, kolegialno požrtvovalnega sodelavca, ki je po temeljitih pripravah prinesel opero dovršeno naštudirano na oder; tu pa ji je O. Šest vdihnil kolikor možno mnogo življenja ter ji poskrbel sijajno opremo, kakršne izvirna opera še ni doživela na našem odru. Končno je našel avtor v solistih, zboru in orkestru junaško vojako, ki mu je priborila zmago. Ves stil opere je modern, wagnerijanski. Prononstrana melodika se javlja le v zborih, posebno spočetka II. dej. v zboru, ki obsega hkratu edini motiv, ki je res naroden. V ostalem je operni značaj mednaroden. Mešanje instrumentov je zelo spretno in efektno, kovinska pihala so uporabljana premočno in zveni orkester včasih prepolno, tako da zatira celo mogočni Betettov glas. Solisti so imeli torej težke naloge.

Večji pevski partiji sta le dve: Dušan in Bernard. Dušana je kreiral gospod Betetto idealno in krasno v vsakem pogledu. Čemu pa hodi »slovenski duh« v nekaki klasični tuniki z Merkurjevimi perotnicami na — glavi, ne razumemo.

Bernardovo, tenorsko težko in zelo visoko pisano, zato naporno partijo je izvajal junaški pevec g. Sowilski z imponujočo lahkoto ter se je izkazal zopet tudi izvrstnega igralca. Zasluži popolno priznanje.

Prav dober je bil g. dr. Rigo kot Mojmir, ki je svojo neznatno partijo dvignil do najboljše veljave. V igralskem oziru pa je dosledno vedno mračen intrigant, kar Mojmir nikakor ni.

G. Pugelj kot kralj Otokar je suh, dolg starec docela apatične nature, torej popolno nasprotje historičnega prvega češkega kralja. V pevskem oziru je opizodist kakor kmetiča, ki sta ju na Gospovetskem polju prav dobro predstavljala gg. Debevec in Banovec.

Ženske partije so štiri, dve materi in dve hčeri, a vse majhne. Ga. Rewiczewa je znala Margareto z živo igro, izrazito mimiko in ortrudsko agilno intrigantostjo dvigniti in ves čas oživljati sceno. Visoko mezzo-sopransko partijo je absolvirala in izgledala prav lepo.

Pasivno Juto je podala ga. Lewandowska docela po predpisu, tiho, plaho, simpatično. Toaleta pa bi ji bila primerna svetlejša, morda bela.

Igralsko in zunanje prav dobra mati in intrigantska grofica je bila ga. Borova. Svojo obtožno arijo je zapela učinkovito. Njen veliki materijal pa ne more ogreti. Ga. Smolenska je kot kneginja-mati dobro izgledala, a kot pevka le statirala.

Zbor je bil točen in dosti živahen; orkester, dasi slab v godalih, je bil dovršen. Vsi prvi solisti so bili odlikovani s cvetjem, avtor Savin pa je bil pozvan neštetokrat na oder. Posebno priznanje gre g. Skrušnemu, ki je naslikal zanimive historične dekoracije.

„La Boheme“ v Mariboru

Maribor, 1. decembra.

Premiera »La Boheme«, katero je uprizorilo mariborsko gledališče dne 29. novembra z nepričakovano bravuro in dovršenostjo, pomeni za razvoj našega gledališča mogočen in epohalen plus. S to uprizoritvijo se je povzpelo naše gledališče od bonitete provincialnega odra do eminentno umetniške ustanove. Opera je bila do najmanjše podrobnosti temeljito pripravljena in naštudirana. Vsi, od dirigenta, solistov, zbora in orkestra, do zadnjega statista, vsi so se vživeli in poglobili v divni in divji misterij bohemskega življenja. S Puccinija vrednim temperamentom so se razvijale z globoko liriko prežete slike in prizori ter rastli in se družili v čarobno celoto »La Boheme«. Oder in orkester sta bila na svojem mestu in sta očarala in privezala vso publiko. Nisem doživel zlepa v gledališču tako intenzivne spojitve ustvarjajočih in vživajočih.

Na prvem mestu je zasluga g. dirigentu, ravnatelju, režiserju in bogzna kaj še, g. Mitroviča. Njegovo žezlo je otvarjalo globine duš, spajalo niti življenja in vodilo usodo ljudi; igralcev ni bilo. Tudi pri posameznih vlogah smo zapazili hotenje ustvaritve najboljše. Mimi ge. Mitrovičeve je bila muzikalno in dramatično izborna. Nežna in ljubeznipolna, kakor jo je sanjal Puccini. V g. Skrivaniću je dobila vrednega Rodolfa, ki ji je bil kot igralec in pevec verno ob strani. Ugajata nam motto njegove igre in glas, posebno v nižjih legah. Višina je še neoglajena in potrebuje vaje. Vseskozi odlična je bila gdč. Vladimirovna kot Musetta. Ima simpatično timbriran, prožen in izšolan glas in lahko, sigurno igro. Veselo nas je presenetil g. Govorov, ki mu priznamo v vlogi Marcella znaten in pohvalen napredek. Boljši pevec kot igralec bo moral posvetiti znaten del svoje vztrajnosti, mimiki in dramatiki. Zato bi mu svetovali sodelovanje v drami. Chaunard g. Urvaleka je bil kreacija vsestransko rutiniranega pevca in igralca. G. Štagljar je kljub svoji mladosti nudil dobrega Collina. Z resnostjo in primerno poglobitvijo v petje in igro pridobi lahko s časom svojemu markantnemu basu najboljše ime. Od manjših, bolj dramatično kot pevsko podčrtanih vlog naj omenim še Benoita g. Rasbergerja in Alcindora g. Skrbinška, ki sta bila vseskozi na svojem mestu.

Zbor je bil dobro naštudiran in zasluži še posebno zahvalo, saj obstoja iz samih diletantov. Kljub temu je bil zbor vseskozi siguren, njegovi vpadi so bili točni, ritmika in intonacija previzni. Odličen je bil ženski zbor mlekaric začetkom tretje slike. Tudi vojaški orkester zasluži za svoje dovršeno, nežno in poglobljeno igranje odkrito pohvalo. Skratka, cela uprizoritev je bila tako odlična, da je lahko mariborsko gledališče nanjo ponosno. Upamo, da bo uprava ta svoj uspeh primerno izkoristila in g. ministra prosvete opozorila na to, da je slovensko gledališče Mariboru krvavo potrebno in da z miloščino 200 tisoč Din ni mogoče ustvarjati takšnih kulturnih vrednot, kot jih zahteva pozicija obmejnega in nacionalno ogroženega Maribora — in tudi državni interes. — **Dr. Ciril Kraševec.**

Marijonetno gledališče v Ljubljani. »Skrivnostno zrcalo«, nedeljska repriza. Kdor pride ob nedeljah v Mestni dom, kjer kraljuje med svojimi lutkami naš zaslužni slikar Milan Klemenčič, se mora vprašati, kaj je delala naša zaspana Ljubljana poprej, dokler ni imela tega dragocenega gledališča za deco in odrasle. Danes vidiš ob nedeljah v marijonetnem gledališču pestro in pisano družbo: otroke z mamicami in služkinjami, starčke, študente, vajence in vojake. Vse to hodi gledat lutke iz srčne potrebe. In oče in varuh naših lutk ne ukani nikogar. Za zabavo in smeh skrbi Gašperček, prijatelj življenja in židane volje, tepec in prebrisanec — kakor nanese priložnost in potreba. Prisostvovati takim predstavam v marijonetnem gledališču je pravi, pravcati užitek. Kretnje in govor lutk so tako v soglasju, da si boljšega skoraj želeti ne moreš. To je prisrčno življenje ene družine, v katero vedno nanovo sili vsak, ki jo je videl le enkrat. Kaj bi popisoval, kako je tam, ko je mogoče dati samo en nasvet: vsakdo pojdi v Mestni dom sam! Če pojdeš enkrat, pojdeš desetkrat in večkrat — do konca sezone boš tam pri sleherni predstavi.

Koncert basista Julija Betetta v Zagrebu. Član ljubljanske opere g. Julij Betetto priredi danes v sredo zvečer v prostorih zagrebškega »Glasbenega zavoda« koncert, katerega izkupiček se razdeli med bedne poplavljence v zagrebški okolici. Ne dvomimo, da bosta oba motiva, Betettov krasen bas in dobrotvorna svrha, privabila v koncertno dvorano mnogo zagrebške publike, ki bo umela ceniti Betettove umetniške sposobnosti in njegovo srčno plemenitost.

Jubilej dirigenta Staše Biničkega. Zborovodja beograjskega pevskega društva »Stanković« g. Staša Binički praznuje prihodnje leto, februarja meseca, 25-letnico svojega glasbenega delovanja. Ta jubilej proslavijo v Beogradu na posebno svečan način. Pevci »Stankoviča« prirede koncert, na katerem se bodo izvajale izključno kompozicije Biničkega, obenem pa bo slavnostna predstava v gledališču, s katero hočejo Beograjčani javno pokazati svojo vnemo za marljivega in zaslužnega glasbenega delavca Biničkega.

Vijolinski virtuoz Vaša Příhoda v Zagrebu. Dne 28. novembra je koncertiral v Zagrebu češki vijolinski virtuoz Vaša Příhoda, katerega zaradi njegove čudovite tehnične dovršenosti nekateri povzdigujejo celo nad najslavnejšega violinista našega časa, Jana Kubelika. Příhoda je kot vijolinist fenomenalen pojav. Njegova tehnika je brez primere; z njo se druži mehko in toplo slovansko čustvo, s katerim ume poslušalstvo fascinirati kadar svira. Na zagrebškem koncertu je Příhoda izvajal skladbe C. Francka, Suka, Paganinija, Kreislerja, Provaznikova in drugih. Dosegel je prvovrsten uspeh, ki ga je tako navdušil za Zagrebčane, da se je odločil prirediti še eno koncertno produkcijo s spremljevanjem celokupnega orkestra »Zagrebačke Filharmonije«.

Spored koncerta na korist Dečjega in materinskega doma kraljice Marije v Ljubljani, katerega izvajata operni baritonist **dr. Aleksander Rigo** in konservatorijski **prof. Janko Ravnik**: 1.) a) Adamič: Nocoj je pa svetla noč, b) Ravnik: Vasovalec, c) Škerjanc: Vizija, č) Lajovic: Svetla noč, d) Lajovic: Pesem starca. 2.) a) Brahms: Sam na polju, b) Mahler: Odmrl sem za svet, c) Löwe: Povec Tom, č) Schubert: Atlas, d) Wolf: Lovec podgan. 3.) a) Strauss: Ljubezen svojo nosim, b) Frank: Nokturno, c) Debussy: Maudolina, č) Mussorgski: Iz plesov smrti: a) Podoknica, b) Vojvoda. — Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni.

Sportni vestnik

Zimska olimpijada v Chamonixu

Leto 1924. je zopet leto olimpijade, osme olimpijade. Hitro so potekla 3 leta od zadnje olimpijade v Antverpenu, za nas Jugoslovane še prehitro. Še se, žalibog, pretežna večina našega naroda ne zaveda velikega pomena sporta za zdravje, razvoj in življenjski boj vsakega naroda. Na to kaže tudi to, da naša vlada ne najde malega fonda, male podpore, ki bi jo naklonila našemu olimpijskemu odboru kot materijelno pomoč za udeležbo na olimpijadi. Tudi tu nas Čehi daleko prekašajo.

Prvi del olimpijade bo tvorilo tekmovanje v zimskih sportih. Za torišče so si izbrali Francozi, ki priredo osmo olimpijado Chamonix pod Mont-Blancom, znano zimsko sportno središče Francije. — Te zimskosportne igre organizira pod pokroviteljstvom internacionalnega olimpijskega komiteja francoski olimpijski komite v zvezi s francoskim zimskosportnim savezom in francoskim alpinskim klubom. Internacionalni olimpijski komite tvorijo zastopniki 43 držav, med katerimi pa ni Avstrije ter Nemčije. Jugoslavijo zastopata puk. S. V. Djukić ter prof. Bučar iz Zagreba. Predsednik tega komiteja je znani baron Pierre de Coubertin.

Zimska olimpijada se bo vršila pod pokroviteljstvom predsednika republike Milleranda v dnevih 25. januarja do 5. februarja 1924. V eksekutivnem komiteju za smučarske tekme sta tudi gospoda Dalbanne in dr. P. Minelle, znana že našim udeležencem lanskih internacionalnih tekem na Češkem.

Panoge, v katerih se bo tekmovalo so: **drsanje**, in sicer teki na 500 m, 1500 m, 5000 m ter 10.000 m, umetno drsanje za gospode, za dame in za pare; **smučanje**, in sicer teki na 50 km ter 18 km, skoki in kombinirano tekmovanje, obstoječe iz teka na 18 km ter skokov; **vojaško tekmovanje** na smučeh v opremi na 20 do 30 km; **hockey na ledu**; **curling ter bobsleigh**.

25. januarja se vrši ceremonijelna otvoritev tekmovanj. — 26. in 27. januarja teki na 500 m, 5000 m, 1500 m, 10.000 m ter curling na ledu. — 28. januarja damsko umetno drsanje, curling ter hockey na ledu. — 29. januarja vojaško tekmovanje na smučeh, curling, hockey ter moško umetno drsanje. — 30. januarja curling in hockey. — 31. januarja tekma na smučeh na 50 km, hockey, curling ter umetno drsanje parov. — 1. februarja hockey in curling. — 2. februarja smuška tekma na 18 km, bobsleigh. — 3. februarja bobsleigh. — 4. februarja skoki na smučeh. — 5. februarja razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad. Teki na ledu se vrše na zaključeni tekmovalni progi, dolgi 400 m z dvema zavojema, kojih radij znaša 25 m. Smuška skakalnica dovoljuje skoke do 70 m.

Tudi Jugoslavija, ki je zastopana v olimpijskem komiteju in članica mednarodne smuške zveze, je povabljena na zimsko olimpijado. Jugoslovanski zimskosportni savez to vprašanje resno premotriva in, zavedajoč se velikega pomena udeležbe naše države na mednarodnem tekmovanju, bo tudi poslal par najboljših svojih tekmovalcev v Chamonix. Seveda mu dela pri tem materijelna stran tega podjetja precej skrbi, ker se pri nas za sport še precej mačehovsko skrbi. Debela je tu še plast ledu, pa tudi to bodo naši sportaši prebili in to z vztrajnim izvajanjem in propagiranjem sporta ter tudi na ta način pripomogli naši državi do ugleda in upoštevanja v inozemstvu.

Prosvetno delovanje sportnih društev. Kakor poročajo listi, bodo zagrebški sportni klubi v zimski sezoni pričeli delovati tudi na prosvetnem polju. Hašk je otvoril tečaj za angleški, Grafika pa za francoski jezik. Gradjanski je ustanovil lastno umetniško-pevsko sekcijo. Dobro bi bilo, da bi tudi slovenski klubi sledili temu vzgledu.

Gradjanski ne odide v Turčijo. Pogajanja za potovanje Gradjanskega v Carigrad so se razbila zaradi velikih finančnih težkoč. Sedaj vodi naš državni prvak pogajanja za dve tekmi, ki bi jih 8. in 9. decembra igral na Sušaku proti tamošnji Viktoriji in na Reki proti reškemu prvaku Olympiji. Zanimivo je, da je bil Gradjanski pri svojem zadnjem gostovanju na Reki proti sušaški Viktoriji premagan s 0 : 3.

Stanje dunajskega nogometnega prvenstva je po nedeljskih tekmah nastopno: 1. Amateure 16, 2. Simmering 16, 3. Rapid 16, 4. Sportklub 14, 5. Hakoah 14, 6. Vienna 11, 7. Wacker 9, 8. Slovan 9, 9. Admira 8, 10. Hertha 7, 11. WAF. 5, 12. Ostmark 1.

Reprezentančni moštvi Danske in Norveške se tepot ne udeležita nogometnih tekem na olimpijadi leta 1924. V mednarodnih nogometnih krogih se je sprejela ta vest z obžalovanjem, ker sta obe moštvi pri zadnji olimpijadi zelo častno zastopali nogometno umetnost svojih držav.

Amerika na olimpijadi. Zedinjene države odpošljejo prihodnje leto na olimpijado v Pariz 325 oseb (atletov, funkcijonarjev in trenerjev). Stroški so proračunjeni na 350.000 dolarjev. To velikansko vsoto nameravajo dobiti z javno subskripcijo.

Nov svetovni rekord v plavanju dam. Pri damskih plavalnih tekmah v Honolulu je gdč. Edesie z 1:12.4 postavila nov rekord v damskem plavanju na 100 m, prosti stil. Dosedanji svetovni rekord na tej progi je imela gdč. Bleibtreu z 1:13.6.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani vabi vse ljubljanske ter zunanje sportne klube in organizacije, da se udeleže po deputacijah ali zastopnikih slavnostne seje ob priliki proslave 10-letnice klubovega obstoja, ki se vrši 8. t. m. ob 10.30 v srebrni dvorani hotela Union.

Pisalni stroji, potrebščine
Mehanična delavnica
(popravljalnica)
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6/I.
L. BARAGA.

Gospodarstvo

Občni zbor ljublj. podružnice Kmetijske družbe

Včeraj zvečer se je vršil v prostorih Kmetijske družbe občni zbor ljubljanske podružnice Kmetijske družbe. Zborovanje je otvoril predsednik kmetijski svetnik Viljem Rohrmann, ki je med drugim omenil, da se vrši občni zbor že drugič, ker je bil prvič nesklepčen. Ljubljanska podružnica se je ustanovila meseca aprila lanskega leta in šteje 280 članov. Po številu članov ima pravico voliti 7 delegatov za glavno skupščino Kmetijske družbe. Delegate volijo le pravi člani, ki plačujejo kakršnokoli zemljarino. Predsednik omenja dalje, da ima podružnica mnogo manj dela, odkar se je ustanovilo Vrtnarsko in sadjarsko društvo. Podružnica Ljubljana deluje v tesni zvezi s Kmetijsko družbo. Glede slednje pravi, da se nahaja sedaj v silobranu zaradi nepravilnega postopanja podpredsednika prof. Jarca, ki je prevzel po smrti predsednika Pirca predsedniške posle. Občni zbor Kmetijske družbe bi se moral vršiti dne 16. dec., toda se ne ve, če se bo mogel ta rok držati, ker bo najbrže posegla vlada vmes. Glede na zadnje dogodke v Kmetijski družbi želi, da se taki spori izločijo iz te važne ustanove. Potrebno je pravila spremeniti, da pride glavni odbor do večjih pravic in da se predsednik ne bo mogel staviti na višje stališče. Potem se spominja pokojnega predsednika Kmetijske družbe, kateremu se ima družba za njegovo delovanje mnogo zahvaliti in ki ni zaslužil, da je padel kot žrtev svojih preganjalcev (medklici: hivere). Nazadnje je omenil, da sta umrla dva zaslužna člana podružnice vladni svetnik Munda in blagajnik Prijatelj. Navzoči so v znak sožalja vstali.

Poročilo o delovanju podružnice je podal tajnik g. Albert Dular, ki je med drugim omenil, da je bila glavna naloga ljubljanske podružnice v pospeševanju vrtnarstva. Čim pa se je ustanovilo Vrtnarsko in sadjarsko društvo je pomen podružnice bolj v pospeševanju splošnega kmetijstva. Članov šteje podružnica 280; od zadnjega občnega zbora je naraslo njihovo število za 38.

Po želji večine zborovalcev so se nato vršile volitve delegatov. Prečitala se je kompromisna lista, ki je bila sklenjena na posebnem sestanku. G. Josip Turk je izjavil, da se na omenjenem sestanku v listo ni vzel g. inž. Mate Kosmač, temveč g. Leopold Zupančič. Zaradi tega se je razvilo prerekanje, nakar je g. Josip Turk stavil nov predlog, naj se v listi stavi mesto g. inž. Kosmača g. Josip Turk. Po petminutnem odmoru so se vršile volitve in je dobila lista z gosp. Josipom Puhom 41 glasov, lista z g. Matejem Kosmačem 12 in lista z g. Leopoldom Zupančičem 1 glas. Izvoljeni so gg. Franc Gombač, Maks Hrovatin, dipl. agr. Alojz Jamnik, Josip Puh, Josip Turk, Peter Šterk in Franc Pogačnik.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. Anton Bukovec. Za tem je stavil g. Praprotnik predlog, da se bivšemu podpredsedniku Kmetijske družbe prof. Jarcu izreče nezaupnica zaradi nepravilnega postopanja. Predlog je bil z velikim odobravanjem soglasno sprejet. Po končanem dnevnem redu je predsednik g. Rohrmann zaključil občni zbor ter se zahvalil zborovalcem.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (4. t. m.) *Pšenica:* baška, 79 — 80 kg. 100 odst. kasa, 3 vagoni 320 — 330. *Rž:* baška, 65 — 67, 25 odst. kasa, 2 vagona 250. *Oves* baški, Subotica, duplikat kasa, 5 vagonov 220. *Turščica:* za marc-april, duplikat kasa, 18 vagonov 210 — 225; 100 odst. kasa, 4 vagoni 221, duplikat kasa, 1 vagon 215; marc-april, 100 odst. kasa, 4 vagoni 230; marc-april, 5 vagonov 230; stara, 1 vagon 235; Bosanski Brod, 10 vagonov 245; banatska, 3 vagoni 207 — 250; banatska, Zenta, duplikat kasa, 1 vagon 210. *Fižol:* beli, baški, 1 vagon 550. *Moka:* baza »6«, 4 vagoni 310 — 325. Tendenca nekoliko slabša.

Celjski trg (1. t. m.) Govedina: v mesnicah I. 25, II. 22, na trgu I. 22.50, II. 17.50. Teletina: I. 35, II. 30. Svinjina: I. 35, II. 30, slanina I. 43, II. 40, mast domača 44, ameriška 39, šunka 55. Divjačina: zajec 60, srna 25. Mleko 3.75, maslo surovo 55, čajno 75, jajce 2.50. Sadje: jabolka 4 — 6, hruške 6 — 8, kostanj 2.5. Specerijsko blago: kava Portoriko 56 — 68, Santos 44 — 50, Rio 40, sladkor v kristalu 20, v kockah 22, riž I. 11, II. 8.50 — 10, olje namizno 32, bučno 40. Moka: »00« in »0« 6, »2« 5.70, »4« 5.30, turščična 3.20 — 3.40 (na drobno po 20 par več) Žito: pšenica 355 — 365, rž 300, ječmen, oves, turščica 280 — 300, fižol 500 — 600, grah 1500. Krompir 1 — 1.25, zelje 1. Cene stalne.

Dobave

Dobava smolnatih bakelj. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 20. t. m. tretja ofertalna licitacija glede dobave 3800 smolnatih bakelj.

Dobava plinovega olja. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se vrši 20. t. m. ofertalna licitacija glede dobave 400 ton plinovega olja.

Dobava barv in drugega materiala za konserviranje železnih in lesenih konstrukcij. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se vrši 18. t. m. ofertalna licitacija glede dobave barv in drugega materijala za konserviranje železnih in lesenih konstrukcij.

Dobava mlevskih izdelkov. Pri ravnateljstvu kr. moške kaznilnice v Mariboru se vrši 20. t. m. ofertalna licitacija glede dobave mlevskih izdelkov za leto 1924.

Dobava peči. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 14. decembra ofertalna licitacija glede dobave 200 komadov peči.

Dobava raznih svedrov za razpornike. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 14. decembra ofertalna licitacija glede dobave raznih zavojnih svedrov za razpornike.

Dobava strojev in lokomobil. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 15. decembra ofertalna licitacija glede dobave strojev in lokomobil.

Dobava zavojnih svedrov za razpornike. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 15. decembra ofertalna licitacija glede dobave zavojnih svedrov za razpornike.

Dobava kadi za vodo. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši 15. decembra ofertalna licitacija glede dobave 200 kadi za vodo.

(Predmetni oglasi so v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.)

= **Pogoji posojila v Franciji.** Prošli teden je bil razdeljen poslancem predlog zakona o posojilu 300 milijonov francoskih frankov, ki ga je dovolila francoska vlada z rokom 10 let, petodstotnimi letnimi obrestmi in kurzom al pari. Posojilo bi se uporabilo za državne nabave v Franciji. Garancije in drugi podrobni pogoji tega posojila se bodo določili sporazumno s francosko vlado potom rešenja ministrskega sveta. Istotako bo določil ministrski svet liste nabavk. V tekstu tega zakonskega predloga je tudi pismo finančnega ministra predsedniku narodne skupščine. V tem pismu izjavlja finančni minister med drugim, da se bo s tem denarjem nabavil material, ki je že gotov v francoskih državnih skladiščih, in material, ki se bo šele naročil pri francoskih industrijcih. Cela vsota posojila se nam bo stavila na razpolago tekom 3 let po 100 milijonov francoskih frankov letno. Posojilo je dovolila francoska vlada iz sredstev glavne blagajne.

= **Prva carinska konferenca v Celju** se je vršila dne 28. novembra v mali dvorani Narodnega doma ob precejšnji udeležbi interesentov. Otvoril jo je upravnik carinarnice g. Kladnik, ki je pozdravil navzoče in prečital tozadevno naredbo Generalne direkcije carin glede namena in pravil konference. Prvi se je oglasil k besedi g. Stermecki, veletrgovec v Celju, ki je izražal zadovoljstvo gospodarskih krogov nad ustanovitvijo carinskih konferenc, na katerih jim bo dana možnost stopiti v neposredni stik s carinsko upravo in predložiti svoje želje. O njegovih predlogih, kakor tudi predlogih carinskega posrednika g. Zvonimira Mühlsteina in razvoju konference bomo še poročali.

= **Priprave za sklenitev trgovinske pogodbe s Češkoslovaško.** Da bi se zbralo čim več gradiva za sklenitev trgovinske pogodbe s Češkoslovaško, je češkoslovaško poslaništvo v Beogradu poslalo na vse zbornice poziv, v katerem prosi za zbiranje podatkov, ki so neobhodno potrebni za sklenitev dobre in trajne trgovinske pogodbe.

= **Pivovarna Union zopet pod sekvestrom.** Kakor nam poročajo iz Beograda je vlada z ozirom na dejstvo, da je Jadranska banka prodala večino delnic pivovarne Union Nemcem ter se torej to podjetje nahaja zopet v tujih rokah, nad pivovarno proglasila sekvester. Za komisarja je imenovan g. Ante Beg.

= **Uvoz moke iz inozemstva.** Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo za trgovino in industrijo predložilo ministrskemu svetu predstavko, v kateri zahteva, da se ukine odredba o svobodnem uvozu moke vseh vrst iz inozemstva.

= **Likvidacija Avstro-ogrske banke.** Ker imajo mnogi državljani Jugoslavije terjatve pri bivši Avstro-ogrski banki, ki je v likvidaciji, poziva finančno ministrstvo vse take državljane, da najdalje do dne 10. decembra dopošljejo finančnemu ministrstvu podatke, po katerih utemeljujejo svoje terjatve.

= **Prijava vžigalic inozemskega izvora.** Uprava državnih monopolov je pozvala prodajalce tobaka, da naj do dne 31. decembra prodajo ali prijavijo vse vžigalice, ki so inozemskega izvora. Neprijavljeno blago se bo po tem roku zaplenilo in bo prodajalec kaznovan.

= **Vagoni za govejo živino in svinje.** Iz Beograda javljajo, da je vlada prejela od Madžarske veliko število vagonov za transport goveje živine v zaklanem in živem stanju, kakor tudi 180 vagonov za transport svinj v zaklanem stanju.

= **Prodaja tobaka v Češkoslovaško.** Te dni odpotuje iz Beograda komisija naše uprave monopolov v Prago, kjer se bo s češkoslovaško režijsko direkcijo pogajala o prodaji našega tobaka.

= **Podržavljenje proge Ousti nad Labem — Teplice v Češkoslovaški.** Iz Prage poročajo, da je češkoslovaška država dobila večino delnic železniške proge Ousti nad Labem — Teplice v svoje roke. Prihodnja generalna skupščina bo sklenila likvidacijo družbe.

Iz življenja in sveta

Zagrebška senzacija

Konfrontacija obtožencev.

Sodišče ima že od nekdaj navado, da postavi obtožence, katerih navedbe si nasprotujejo, drugega proti drugemu, da si tam povedo iz oči v oči dejanje, katerega je treba razjasniti. To se je zgodilo v pondeljek tudi v zagrebškem senzacijonalnem procesu Paskijević-Thierry.

Predsednik senata (obrnjen proti Paskijeviću): Pravite, da ste vi umorili Jelčića, Thierry pa Kanajeta. Recite zdaj to Thierryju v obraz!

Obtoženca se dvigneta s sedežev. Paskijeviću zaigra krog usten čuden nasmeh. Nato izpregovori: Slušaj Thierry! Nič ne pomaga da tajiš in da laž še enkrat ponovim kar sem ti že dvajsetkrat rekel.

Thierry (ostro): Ni res!

Paskijević: Ni res? Torej poslušaj!

Paskijević pripoveduje mirno, zbrano in tiho. Ko popisuje razstanek, se vmeša Thierry: To vse je zlagano! — Paskijević: Dobro, dobro, nadaljujmo! — Thierry: Visoki senat! Paskijević laže! — (Obrnjen k Paskijeviću): Zakaj se bojiš priznati svoje dejanje v celoti?! Ali te obhaja bojazen? Paskijević: Ni dvoma, da se bojim kazni. Povzročil sem umor in se bom moral zanj pokoriti. Ti pa se bočeš izmazati! Priznaj resnico, ki jo poznaš bolje od mene! — Thierry (Paskijeviću): Vse to je laž! Jaz nimam ničesar priznati in se ničesar bati! Pri umoru nisem sodeloval! Ti, Paskijević, pa hočeš zatajiti pravega krivca! — Paskijević: Krivec stoji pred menoj! — Med obema pride do živahnega prerekanja. — Thierry: Jaz govorim resnico! — Paskijević: Jaz ne lažem! — Thierry: Ti si že sedemkrat različno izpovedal! — Paskijević se nato nejevoljen obrne od Thierryja.

Nadaljna razprava je ugotovila neka dejstva glede streinega orožja. Pri tem delu obravnave se je vedel Paskijević zelo drzno in izzivajoče. Zaključni del razprave je bil tajen. Paskijević niti na tajni obravnavi ni hotel izdati vsega, marveč je del izpovedb pribranil za še tajnejšo razpravo samo pred sodniki. V ostalem pa tudi tajna obravnava ni prinesla nobene bistvene razjasnitve. Zagrebška publika, ki živi samo za senzacije, je nad normalno potekajočo razpravo že nejevolina, vendar pa je prepričana, da pričakovani preobrat ne izostane.

V dolini smrti

Poročali smo že o grozni nesreči, ki je zadela del italijanske pokrajine Bergamo, kjer je hudournik Dezzo opustošil cele vasi ter jih izbrisal z zemeljskega površja. Dolina, ki je bila pozorišče katastrofe, je najvzhodnejša od treh dolin, ki izhajajo iz sprednjega Orobskega pogorja v Alpah. Je bajno romantična in slovi po svojih naravnih krasotah daleč naokoli. Na severu končuje v ozko sotesko, ki spada med najbolj privlačne alpske kraje. Cesta ob reki Dezzo je vsekana v živo skalo. Na obeh straneh se dviga visoko pogorje, spodaj v globočini pa dere voda čez strme prepade, ustavlja se tu in tam, kjer je struga složnejša, in nadaljuje svojo pot preko strmih obronkov, v katere se je zajedla tekom časa. V bližini kraja Dezzo se slikovita dolina odpre, očem se prikažejo zeleni travniki in temni borovi gozdovi. Ta gigantski hodnik si je deroča voda izbrala za svojo pot. Iz dolinice del Gleno, kjer je bilo napravljeno umetno jezero za nabiranje narasle vode, je voda pribobnela v naselbino Dezzo, od tam pa je hrumela dalje. Dosegla je ponekod višino 200 metrov. Ves ta ogromni rezervoar se je končno izlil po nižini, na kateri stoje vasi Darfo, Corna in drugi kraji.

Po sodbi tehničnih strokovnjakov in inženjerjev je bilo deroče vode, ki je pogubonosno drla z gor v doline, za osem milijonov kubičnih metrov. Razume se, da so se tej silni množini vode morali udati vsi umetni nasipi, ki so ščitili majhno jezero Gleno. Hudournik je nosil s seboj blato, grušč in blode ter je kakor bi trenil zasul naselbine. Tvorniške naprave, elektrarne, hiše, cerkve z zvoniki, pokopališča, njive, polja in gozdovi so izginili kakor da jih nikoli ni bilo. Čez pokrajino je legla smrt, ki je pobirala žrtve v trumah. Le majhnemu odstotku prebivalstva se je posrečilo rešiti si življenje. Večinoma so bili to oni ljudje iz naselbin ob robu doline, ki jih tok hudournika ni mogel zajeti.

Število žrtev še danes ni dognano. Gotovo je samo to, da je vsled sile hudournika poginilo mnogo sto ljudi, kakor se porpča, blizu tisoč! Kar jih je ostalo, so z malimi izjemami poškodovani in ležijo v bolnicah. Ponesrečencem je prišlo na pomoč vojaštvo, gasilstvo, fašistovska milica, pijonirske čete, dalje zdravniki in bolničarke. Napravljeni so bili povsod zasilni lazareti, v katerih zdihujejo žalostno preostali.

Težko prizadete kraje je obiskal tudi laški kralj, kar je na ljudstvo vplivalo tolažilno in pomirjevalno. Vlada v Rimu je storila mnogo, da se položaj preostalih čim bolj olajša in posledice nesreče omilijo. V Bergamo neprestano dohajajo rešilni vlaki z osobjem in potrebnimi sredstvi. Vojaštvo zbira trupla utopljencev, ki jih pokopavajo v skupnih grobovih. V vsej Italiji so uvedene velike zbirke.

Tajnost beograjskega hotela se odkriva

Preiskava o zločinu francoskega kapitana Carliera, ki je polagoma zastruplja in končno do smrti obstrelil švicarskega trgovca Isellija v beograjskem Palacehotelu, v sobi št. 48, je bila zelo dolgotrajna. Konture, ki dado slutiti pravi vzrok umora, pa so sedaj že vidne. Tekom 10 dni začne proti Carlieru sodna obravnava. Zaradi nje je prišel v Beograd brat pokojnega Isellija. Beograjskim novinarjem je dal to-le pomembno izjavo:

Mislim, da ni več sumnje, kdo je umoril mojega brata. Najogabnejše na celi stvari pa je, da sta bila Carlier in moj brat tako dobra prijatelja, da mu je brat podaril celo avtomobil in hišo ter ga je hotel uvesti v naše podjetje kot družabnika. Govori se, da je kapitan umoril mojega brata, ker je bil ta baje vohun. To je neutemeljena domneva. Poudarjam da je bil moj brat vitez častne legije in tako dober Francoz, da bi se sam ugonobil, če bi vedel, da bo s tem koristil Franciji.

Carlier se je sestal z mojim bratom pod pretvezo, da mu bo pomagal rešiti neko trgovsko zadevo. Potrebovali smo namreč dovoljenje za izvoz orehovega lesa iz Francije. Carlier je mojemu bratu obljubil, da mu dobi to dovoljenje v Beogradu. Zaradi tega je moj brat prišel v Beograd. Seveda ni slutil, kaj ga tam čaka.

Nič ne dvomim, da je v igri tudi žena mojega brata. Mogoče, da se je Carlier baš zaradi nje poslutil obrekovanja, da je moj brat za Francijo opasen in da ga je treba odstraniti. Toda če omenjam ženo pokojnega brata, je ne obtožujem, da je imela prepovedane zveze s francoskim kapitanom. Prej bi verjel, da žena mojega brata Carlieru ni bila prav nič naklonjena, čeprav je je on zasledoval. Podoba pa je, da je Carlier hotel pridobiti Jeano zase v vdovskem stanu. Za življenja mojega brata se mu to ne bi posrečilo.

Sum, da je Carlier povzročil smrt mojega brata, vzbuja tudi dejstvo, da si je izbral za kraj sestanka Beograd. Računal je pri tem nedvomno s tem, da je balkanska policija prepovršna in premalo navihana, da bi mogla odkriti njegov zamotan zločin. Poleg tega se je gotovo zanašal tudi na francoska čustva srbskega naroda, in je menil, da bo na račun tega razpoloženja lahko počenjal kar se mu bo zljubilo. Hvala Bogu, da se je zmotil!

× **Volilni boj na Angleškem.** Najznačilnejše za sedanjo volilno agitacijo na Angleškem je uporabljanje mikrofonov in telefonskih ojačevalcev. Z njihovo pomočjo je bilo političnim voditeljem omogočeno, da so lahko napravili svoje govore in razlage dostopne daleko večjemu številu poslušalcev nego kadarkoli poprej. Prvi je uporabil te telefonske ojačevalce Baldwin pri svojem plymouthskem govoru. Pretekli teden je govoril zopet neposredno k 3000 poslušalcem in s pomočjo ojačevalcev k drugim 2000, ki so bili zbrani v drugem lokalu. Podobno je tudi Lloyd George, ki je uporabljal v veliki meri mikrofone že pri svojem ameriškem potovanju, s pomočjo teh govoril v soboto v Carnarvonu pred 8000 poslušalci. Pri tem varuje svoj glas in mu ni treba preglasno govoriti, kajti omenjeni aparati raznesejo njegove besede v zadnje kote zborovališča.

× **Bogatin Rotschild — zbiralec bolh.** Nedavno je umrl Nathanael Charles Rotschild, drugi sin prvega lorda Rotschilda. Zapustil je premoženje okoli 2 in četrt milijona liber šterlingov (okoli 1,000.000.000 Din). Rajnki je bil odličen raziskovalec žuželk. Britskemu muzeju je poleg drugih zbirk daroval tudi zanimivo zbirko bolh. Rotschild je bil priznan strokovnjak v vprašanju prenašanja bolezni po bolhah. Del 10.000 liber se je uradno deponiral, da bo za vse čase zasiguran fond za zbiranje bolh.

× **Sram...** Pri mnogih živalih osebito pri sesalcih in pri pticah srečamo slične temperamente, slične tendence in moralne osobine kot pri ljudeh. Imamo nemirne in mirne živali, krute in blage, neiskrene in iskrene. V času ljubavne strasti se seveda vse te tendence pojavljajo v najvišji meri in tudi pri živalih človek lahko opaža čut sramu in koketerije. Čut sramu, ki je osobito lastna ljudem, se kaže tudi pri živalih na različne načine. Čut sramu je sicer pri ljudeh najbolj razvit, so pa žalibog na svetu tudi ljudje, ki imajo tako trdo kožo, da se ne sramujejo nobenega svojega čina. Nekatere živali pa v čutu sramu celo človeka prekašajo. To so zlasti živali, ki so izredno mirne in blage. Tudi pri ljubavni strasti kažejo živali mnogo sličnosti z ljudmi. Nekoč so opazovali navadnega vrabca, ki je več dni krožil okoli nekega krova, kjer je stala na gnezdu njegova družica. Bila je od njega precej oddaljena, a izgledalo je, da jo njegovo frfotanje zelo vzradošča. Čim pa je vrabec postal malo »korajžnejši«, je vrabulja takoj odletela na drugo drevo. Nesrečni vrabec je radi okrutnosti svoje družice izgubil srčni mir in frfral zdaj sem, zdaj tja. Po preteku nekaj dni pa je ležal mrtev na krovu... Iz tega vidimo, da poznajo tudi živali samomore radi nesrečne ljubezni.

Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

Samo 14 dni!

Perilo za gospode, kravate, naramnice, rokavice, nogavice itd prodaja z

10-20% popustom

R. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 10.

Išče se

za tajništvo velikega industrijskega podjetja v Zagrebu

prvovrstna tipkarica

ki perfektno pozna hrvatsko in nemško stenografijo. — Plača dobra. Rafi ktira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe na poštnj pretinec 41, Zagreb, glavna pošta. 6222

ODON KOUTNY

specijalna trgovina z orodjem, stroji in tehničnimi potrebščinami

vljudno naznanja, da

se je preselila na Aleksandrovo cesto 7

(vogal Beethovnove ulice)

ter prosi svoje cenj. odjemalce za nadaljnjo naklonjenost.

HALO! ČUJTE! HALO!

Svetujemo Vam, da ne kupite prej kake emajlirane kuhinjske posode, preden si ne ogledate blaga od novodošle partije v veliki izbori pri „FORTUNA", trg. dr. BIZJAK & COMP., Ljubljana, Krekov trg 7-8 (poleg Mestnega doma) En gros. Cene konkurenčne. En detail.

25% popusta

za Miklavža in božič

dobi

kdor naroči od 24. novembra do 24. decembra t. l. zbirko mladinskih knjig, ki obstoji iz 7 lepo vezanih, večinoma slikanih knjig.

Fr. Miklinski, Zgodbe Kraljeviča Marka. — Slike
Iv. Šorli, V deželi Čirimurcev. — Povest s slikami.
Fr. Miklinski, Tolovaj Mataj. — Povest s slikami.
Cika Jera Gradnik, Kalamandarija. — Za mladino.
Cika Jera Gradnik, Pisani oblaki. — Za mladino.
Iv. Šorli, Beb in Tedi, dva neugnance. — 8 slikami.
J. Wanchtlova, Pravljice. — 8 slikami.

Namesto 134 Din, velja v tej dobi cela zbirka če se denar pošlje naprej, le 100 Din s poštnino 106 Din.

Naročila sprejema:

Tiskovna zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Štev. 274. 6235

Tlakovanje deželne ceste v Kočevju.

Cestni okrajni odbor v Kočevju namerava deželno cesto v Kočevju v izmeri od 1200 m² tlakovati z 10—12 širokimi, 10—20 dolgimi in 10—14 cm visokimi porfirnimi kockami.

Pri oddaji dela se bo oziralo na najnižje ponudbe, vendar si cestni okr. odbor v Kočevju pridržuje pravico, da tudi višje ali enake oferte sprejme po lastni preudarnosti.

Oferti se imajo vlagati za ceno kvadratnega metra popolnoma končane tlakovane ceste.

Pogoji leže od 18. decembra 1923 dalje med uradnimi urami, t. j. od 9. do 11·30 ure pri cestnem okrajnem odboru v Kočevju na vpogled. Istotam se dobi proti plačilu 80 Din prepis pogojev.

Oferti naj se predlože **najkesneje do 20. januarja 1924** pri poprej omenjenem uradu.

Cestni okrajni odbor v Kočevju

dne 30. novembra 1923.

Načelnik.

Sv. Miklavž

kupi po znižanih cenah zaznno perilo, zimske potrebščine ter kravate pri tvrdki 6161

Ign. Žargi

„Pri nizki ceni"

Sv. Petra cesta 3.

Modistka

Z. Gorjanc & Co.

Ljubljana

Sv. Petra cesta 27

poleg hotela Tratnik priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih najmodernejših damskih klobukov

Sprejema damske in moške klobuke v prekrojevanje in vsa popravila

Zaloga Spaterie oblik ter vseh potrebščin za modistke

Postrežba točna Cene najnižje

KINOREKLAMO

za kinematografe v Ljubljani, Mariboru, Celju in ostali Sloveniji kakor tudi za kinematografe v vseh večjih mestih Jugoslavije oskrbujemo točno in po solidnih cenah. — Na željo pošljamo interesentom izčrpne proračune, osnutke za diapositive, kateri se izvršujejo v moderni in okusni obliki (enobarvno ali pa tudi večbarvno).

ALOMA COMPANY

ANONČNA IN REKLAMNA DRUŽBA Z O. Z.

CENTRALA LJUBLJANA, Kongresni trg 3. Telefon 174.

PODRUŽNICA BEOGRAD, Vasina ul. 21. Telefon 80—06.

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po originalnih cenah premogovnika v celih vagonskih pošiljkah

Prodajni urad Šentjanškega premogokopa AND. JAKL,

Ljubljana, Krekov trg 10. 260

Olgasi v „Jutru" imajo najbojši uspeh!

Neizmerne žalosti polni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem nad vse tužno vest, da je naš soprog, oče, stric, gospod

Rajmund Savski

trgovec, gostilničar in posestnik v Poljčanah

po dalji mučni bolezni danes ob pol 10. zvečer v 45. letu starosti mirno zaspal.

Pogreb se vrši v četrtek ob pol 16. od hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša za rajnkega se bo brala dne 6. t. m. ob 7. v farni cerkvi v Poljčanah.

Poljčane, dne 3. decembra 1923.

Ivanka
soproga.

Rajmund, Edmund, Anton
sinovi.

Nestor:

Iz stare Ljubljane

Ljubljana leta 1802.

(Dalje.)

Gradišče. *Na nasprotni strani Kapucinskega* (sedaj Kongresnega) *trga in samostana se pričenja predmestje Gradišče, obsegajoče vse hiše tja na Tržaško cesto. Hiše so začeli šteti pri nekdanjih Križevniških vratih, sedaj pri Križevnikih, nasproti galeriji kneza Auersperga* (seznam 1802).

To predmestje, kateremu so rekali Nemci Burgstall, je zrastlo na razvalinah rimske Emone, ki je segala od še deloma ohranjenega obzidja na Mirju do nun. Kjerkoli se na tem ozemlju zasadita kramp in lopata, povsod se odkrivajo izpod njiju starinski ostanki.

Gradišče v ožjem pomenu zaznamuje dandanašnji nekako polovico nekdanje osrednje emonske ceste, t. j. ulico, spajajočo sedanjo Rimsko cesto s Kongresnim trgom. Gradišče v gori opisanem širjem obsegu se je pričenjalo nekdaj pred podrtimi Križevniškimi vrati. Kakor pred Pisanimi in Poljanskimi vrati je tudi tam stala mitnica. Leta 1802. je ni bilo več. Sredi trga na križišču sedanje Vegove, Rimske in Emonske ceste je delala nanoto krčma Jurija Severja s številko 1. Ko je bil tej hiši pozneje gospodar Andrej Židan, jo je hotel erar 1828. za razširjenje ceste kupiti, a mestni magistrat, ki bi bil moral plačati tretjino kupnine (8000 gld.), ni imel denarja in pogajanja so se razbila (Argo, VIII, 220). Šele ko so l. 1874. zložili prebivalci Križevniškega (sedaj Valvasorjevega) trga prostovoljne prispevke za odkup omenjene, naposled Gačnikove hiše, jo je magistrat odkupil in odstranil.

K Tržaški cesti, katero so prednamci zvali ob kratkem Cesto, so štel sedanjo Rimsko cesto. Kakor še sedaj, je spadala leva polovica obeh pod Trnovo, desna z ostalim Gradiščem vred pod frančiškane. Reharjeva (sedaj Kuštrinova) hiša, katere — pred kratkim zgrajene — krasoto hvalno omenja Hoff (Gem., I, 98), je bila v posesti trgovca Ivana Jurija Friedla. V sedanji Velikovrhovi hiši se je nahajal križevniški špital, prirejen za oskrbo šestih starih, onemoglih podložnikov nemškega viteškega reda; to so bili «križanski borači». Kjer se širi sedaj Gorupova ulica, so bili nekdaj vrtovi. Na sedanji št. 13. na Rimski cesti je leta 1802. gospodaril trgovec Ignacij Pichler. Poleg njegove hiše je bila pivovarna Tome Aura, čigar rodbina se je pozneje preselila v sedanjo Wolfovo ulico. V Aurovi gostilni «pri Črnem medvedu» (sedaj Fr. Živec) so se zbirali krznarji, klobučarji, barvarji in pasarji. Pri Koruzniku (sedaj Frančiška Novakova št. 19) je krčmaril Jakob Mihevec, oče skladatelja Jurija Mihevca (roj. tu dne 22. sušca 1805., umrlega v Mennecy blizu Pariza dne 31. velikega srpana 1882.). Oddelku sedanje Rimske ceste od Jurčkove hiše (sedaj št. 11) do lipe Pred igriščem (sedaj št. 3) so rekali «na Luži».

Na Tržaški cesti je taborila državna mitnica tam, kjer je sedaj tobačna tovarna (1872). Pri hiši dedičev Josipa Ševška (stara št. 16) je v seznamu 1802 dostavek: *Ta hiša stoji v stran na travniku* — stoji še sedaj enonadstropna (na Bičevju 21), dasi jo zunaj in znotraj hudo gloda zob časa. Tu so bile nekdaj stope za smodnik; «na Pulfrarišču» (Pulfraršu) se je reklo tamkaj; sredi preteklega stoletja je ondukaj lončaril France Legat. Kjer kolari sedaj France Zanoškar, je bila leta 1802. in že nekaj let poprej gostilna Jakoba Praznika, kamor so pozneje radi zahajali francoski častniki. Ob Tržaški cesti je bilo mnogo nezazidanega sveta; vendar so se tamkaj hiše konec 18. in v začetku 19. stoletja precej pomnožile, kar je povzročil živahni promet. Med novimi naselniki omenja seznam 1802 Franceta Jenčiča, ki je zgradil sedanjo Trpinčevo hišo in pričel vinotočnico; na Jenčičevi hiši se je nahajala št. 85, zadnja Gradiškega predmestja. Na Tržaško cesto sta prestavila svoji stanovališči Tomo Rutar in Blaž Brajer (Wrayer), ko sta jima o prvi navzočnosti Francozov leta 1797. bili pogoreli hiši na Luži (Mestni arh. f. 88/394). Začetku sedanje Tržaške ceste so rekali: na Lepem potu. Iz zapiskov umrlih v «Kundschaftsblattu» leta 1775. sklepam, da je segal nekdaj Lepi pot (Schönweg, kakor se tam zove) celo na Lužo. Počenši pri sedanji Paichlovi (lekarna Bohinčeva) in Supančičevi hiši na Rimski cesti tja do nunskega obzidja se je razprostiral javni Zoisov vrt, kjer je vabil lipov drevored v prijetno senco Ljubljančane, ki tedaj še niso imeli niti Zvezde niti Lattermannovega šetališča (Vodnikov Spomenik, 38). Na tem radovališču so se vprizarjale javne veselice. Prav leta 1802. je priredilo ljubljansko častništvo tamkaj zabavo s turško godbo (Vrhovec, Lj. Zv., 1894, 14). Po Zoisovem drevoredu se je zval bližnji gostilničar Valentin Brence «*Allegwirth*» (sedaj Ivana Ogorevca hiša, Rimska cesta 16). Pri tej hiši je poslovala mnogo let senena tehtnica.

Sredi preteklega stoletja so delili Gradiško predmestje v: Tržaško cesto, Gorenje in Dolenje Gradišče. Stopimo v Dolenje Gradišče, v sedanjo Vegovo ulico, drinčeč *proti dvoru ob nekdanjem mestnem jarku*. V srednjem oddelku te ulice je tičala *Babja dolina*. To ime je že zdavna pozabljeno, kakor je tudi stari mestni jarek zasut. Zadnji njegov ostanek je bila globel na dvorišču nekdanje Šikčeve gostilne, podrte leta 1903. Pač pa se vidijo še sedaj tamkaj ruševine nekdanjega mestnega obzidja; žal, da propadajo v razdor, prepuščene objestni mladini, čezdalje bolj. Mestnemu magistratu naj bi bila skrb, da se ohrani ta starina, kolikor je je še. Dragocen ostanek mestnega obzidja — okrogel stolp — se tišči Rechbachove hiše (vogal sedanje Vegove in Peternelove ulice). Tam, kjer Bog «pri Panju» roko ven moli, je imel leta 1802. gostilno Janez Nadiuga, ki je bil hkrati voznik in izza dne 20. listopada 1800. ljubljanski meščan. V Seemanovi hiši (sedaj št. 8) je varil in točil pivo odvetnik doktor Blaž Klobus. Njegovemu pivotoču se je reklo «pri Zvonu». V *Soteski* (Einöde) sta mizarila Karol Klavs in Josip Milimat. Stavbišče sedanje realke je bilo leta 1802. last Margarete pl. Klosenauove (dve hiši) in deželnih stanov svetnika grofa Alojzija Auersperga (dve hiši). K Spodnjemu Gradišču je spadala tudi sedanja podalšana Simon Gregorčičeva (prej Hilšerjeva, pred letom 1877. Vojaške vzgojevalnice) ulica, ki ji je bilo nemško ime «*Brunngasse*» ali «*Beim Brunn*», slovensko ime mi je neznano. Tam je krčmaril Luka Selan, posestnik dveh hiš (št. 45 in 46).

Na koncu te ulice drži stara Poštna ulica proti nunam (seznam 1802). Ljubljanska pošta se je večkrat selila. Sedanji ulici Gradišče je dala ime Poštna ulica, ko je bivala tu na št. 69 (sedaj 2, Premkova hiša). Leta 1802. je bil tej hiši lastnik Anton Strojan; bila je tam tudi gostilna «pri Vrtnarju» — «*Gartnerwirth*». Leta 1776. se je premestila pošta k rotovžu v nekdanjo Galetovo hišo. Opisujoč Kapucinsko predmestje smo jo našli na Dunajski cesti v Maličevi (sedaj Mathianovi) hiši, kjer je delovala izza leta 1796. (Radics, Post in Krain, 88, 89). V stari Poštni ulici se je nahajala gostilna «pri Piškurju» (Piskurwirth, št. 55); leta 1802. ji je bil gospodar Jakob Praznik (sedaj Dragotin Hribar, Gradišče št. 7; do nedavna je bila tam gostilna «pri Kroni»). H Gradišču, oziroma k stari Poštni ulici so šteli tudi uršulinski samostan, cerkev in duhovnišče. Pravkar imenovana poslopja so v seznamu 1805 priklopljena Kapucinskemu predmestju.

V tesni ulici za samostanom uršulinskim (sedaj Nunska ulica) sta v seznamu 1802 navedeni dve hiši; v eni se je nahajala kanditna tvornica Matije Kastagna (sedaj Stedryjeva hiša) (Radics, Alte Häuser, II, 32).

Iz Gorenjega Gradišča, z Luže, se je prišlo med vrtovi mimo igrišča (Ballhaus, skrotovičeno «polovž») deželnih stanov v staro Poštno ulico. *Za polovžem* (Ballhausgasse, sedanja Igriška ulica) so bile hiše redke; dvema je bil posestnik neki ranocelec. Polovž, kjer se je do leta 1781. zabavala ljubljanska plemenita in imovita gospoda in je pozneje rabil kot deželna žitnica, je kupilo mesto leta 1892. in ga dalo podreti (Radics, Ibidem, 31). Ista usoda je doletela skupino treh sosednjih hiš (njihove poslednje hišne številke so bile: Gradišče 6, 8 in 10), ki jih je pokupila leta 1908. Kranjska hranilnica, da se je moglo dvigniti na njihovem selišču nemško (sedaj slovensko dramsko) gledališče in par trinadstropnih modernih hiš (Radics, Ibidem).

H Gradiškemu predmestju so prištevali pet hiš med sedanjim Gradiščem in Vegovo ulico, gledajočih na Kapucinski (sedaj Kongresni) trg, ki so mu rekali tudi «Novi trg pred kapucinskim samostanom». Tam so domovali: gostilničar Andrej Valenčič, trgovec z žitom Jernej Smuk, sodarja Josipa Gincia vdova Helena, sodar Jurij Skraba in dedič trgovca Ivana Jurija Grisa; *njihova hiša stoji že v jami* (seznam 1802) — v nekdanjem obmestnem jarku. Tam je sedanja Naglasova hiša na vogalu Vegove ulice. Konec 18. stoletja so zvali to domačijo: «v Jami pri kapucinarjih» ali «pri kovaču v Jami», ker je ondukaj koval in razbijal neki kovač Žmikelj na veliko zabavo bližnjih nun in kapucinov. Pozneje je bila tam znamenita gostilna — «v Peklu» — z veliko dvorano za plese in veselice.

Kakor na Kapucinskem predmestju so bili hišni posestniki v Gradišču leta 1802. večinoma obrtniškega stanu; nekaj je bilo med njimi uradnikov, trgovcev, par plemenitnikov, katerih je Kapucinsko predmestje popolnoma pogrešalo. Precej je takih hišarjev, ki jim seznam ne vé opravila.

(Dalje prihodnjič.)

6198

Šivalne stroje

EXCELLA

najfinejši izdelek kupite najceneje pri tvrdki

Za Božič in Novo leto 10% popusta

J. GOREC

Palača Ljubljanske kreditne banke

Ljubljana

Ravnatelj za tovarne kož

se išče.

Gospodje, ki imajo daljšo prakso v izdelavi finih kož, dobe prednost, ker želimo svoje podjetje razširiti v glavnem na to stroko. Izčrpljive ponudbe s priporočili o dosedanjem delovanju, kakor tudi izpričevala, katera se povrnejo, se naj oddajo pod naslovom „Tovarna finih kož" na upravo „Jutra".

6 94

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega predobrega soproga, očeta, deda, brata, strica in svaka, gospoda

Julija Lenassija

izrekamo tem pótem svojo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga od blizu in daleč blagega pokojnika spremili k večnemu počitku ali so se ga spominjali na katerikoli način.

Posebna naša zahvala veljaj sl. domačemu gasilnemu društvu, sokolskemu pevskemu zboru in g. županu Punčuhu.

Vsem skupaj in vsakemu posamezniku še enkrat: prisrčna hvala!

V Gor. Logatcu, dne 1. decembra 1923.

6225 Žalujoči ostali.

Cenj. dame in gospodje izvolite se potruditi k tvrdki

BRATA BRUNSKOLE

konfekcija in modno krojaštvo

Ljubljana, Židovska ulica 5

tam se izdelujejo elegantne in po najnovejši modi merjene obleke. Vsakovrstne toalete po meri. Obračanje in moderniziranje oblek. 6288

Cene delu in oblekam silno znižane.

Strankam, ki prinesó same blago se enako postreže.

INSERATNA NAROČILA ZA VSE JUGOSLOVANSKE IN INOZEMSKE ČASOPISE PO ORIGINALNIH CENAH ČASOPISNIH UPRAV

SPREJEMA

ALOMA COMPANY

ANONIMNA IN REKLAMNA DRUŽBA Z O. Z.

CENTRALA LJUBLJANA PODRUŽNICA BEOGRAD

MANUFAKTURO IN USNJE

vseh vrst, najboljše kakovosti po najnižjih cenah, dobite v trgovini

„DANICA"

Majzelj & Rajšelj 250

LJUBLJANA, Turjaški trg štev. 1.

„NARCISSUS" Tovarna papirnate robe Zagreb, Nova cesta 79.

Oftiramo pozadine za koledarje, dnevne bloke: slovenske, hrvatske in v cirilici po brezkonkurenčnih tvorničkih cenah. 6178

Najlepše darilo za Miklavža je lepa 6108

škatulja finih bonbonov

katere (poleg velike izbere vsakovrstnih bonbonov) se dobe od 10 Din naprej v veliki izberi

v slaščičarni Kalaš

Židovska ulica 3.

Razstava

okusnih božičnih predmetov za dame in gospode Aleksandrova cesta 3, I. nadstr.

nad trgovino Kette ves dan otvorjena do 9. ure zvečer.

Za Miklavža

kupujte

knjige za mladino:

Milčinski, Zgodbe kraljeviča Marka. Ilustrirano. Vezano Din 18·—, s pošto Din 10·50.

Milčinski, Tolovaj Mataj. S slikami. Vezano Din 26·—, broš. Din 20·—, po pošti Din 1·50 več.

Šorli, Čirimurci. S slikami. Vez. Din 25·—, broš. Din 20·—, po pošti Din 1·50.

Sorli, Bob in Tedi. S slikami. Vez. Din 18·—, broš. Din 12·—, po pošti Din 1·25 več.

Vaštetova, Pravljice. S slikami. Vez. Din 22·—, po pošti Din 1·25 več.

Cika Jova-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vezano Din 12·—, po pošti Din 1·— več.

Cika Jova-Gradnik, Pisani oblaki. Otroški pesmi. Vezano Din 14·—, po pošti Din 1·— več.

Razne slikanice, ilustrirane pravljice za majhne otroke.

Knjige se naročajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Naročajte in čitajte „Jutro"

Medicinal-Konjak

Zahtevajte samo:

Medicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citrone-Rum z modrim križcem
Medicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejši krem-liker z modrim križcem
Slivovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO", LJUBLJANA.

Medicinal-Konjak

Domače vesti

DOGODEK.

Ali se spominjate, kako smo pred leti čitali, da je Blériot preletel Kanal?

Kdaj je že to bilo? Kje, kako? Da, da, že vemo, takrat so še hodili letalci z kraja v kraj in vzletali nekoliko, za vstopnino. Na Dunaju sta se blamirala dva fanta, menda se jima je reklo «die Rennerbuben» ali slično. To je bil avstrijski letalni sport. V Zagrebu je fotograf Mercép delal precej letalske reklame. Mladi idealni Goričan Rusjan je še prav dobro letel po goriških Rojcah, potem v Trstu in nazadnje v Beogradu, kjer ga je močan veter vrgel v stene Kalimegdana in ga ubil. Rusjan je imel lasten aparat, za danes primitiven, za takrat pa prav izraben. — To je bil jugoslovanski letalni sport.

Iz neznane daljave pa so prihajala imena Wright, Latham, končno Blériot. V treh urah je preletel Kanal! Neverjetno!

Danes — eh, saj vemo!

In to vse v petnajstih letih.

Zopet so novine zanimive. Alfonz govori neresne obljube papežu. Mussolini rožlja z orožjem, v Franciji Tardieu contra Poincaré, v Angliji smo tik pred volitvami, v Ameriki v pričetku volilne kampanje, na Grškem slično, v Nemčiji sredi poloma, svet se vrti okrog reparacij, restavracije, zaradi in sideričnega ni ala.

Pa izide vmes med takšnimi in sličnimi dnevnimi in seveda važnimi zadevami manj važna, po možnosti v dnevnih novicah:

L o n d o n, 28. oktobra. V brezžični telefoniji je dosežen znaten uspeh. Na newyorški postaji je bil ob 3. zjutraj (ameriškega časa ob 10. zvečer) izrečen dolg govor, katerega je poslušalo številno poslušalstvo v Londonu in njega okolici. Govoril je predsednik «General Electric» o svetovnem miru. Kljub zimskim atmosfernim zaprekam se je govor iz Amerike v London slišal prav razločno in jasno. Upamo, da se bo v najkrajšem času vpeljala permanentna radiotelefonska zveza preko oceana. Strokovnjaki smatrajo projekt za prav izvršljiv.

Evo, pred 15 leti Blériot, in sedaj brezžični telefon okrog sveta. «Pričela je nova doba in reči smemo, da smo bili ob nje pričetku prisotni.» **M. A. C.**

*

*** 8. t. m. bo uprava ustavila pošiljanje «Jutra» brez izjeme vsem, ki do tega dne ne plačajo naročnine do konca tekočega leta. Cenjeni naročniki se v lastnem interesu naprošajo, da brez odloga poravnajo svoje obveze, ako nočejo imeti sitnosti radi prekinjenja točnega dostavljanja lista.**

* **Knez Arzen in princ Pavle častna adjutanta.** Slavnostna številka «Vojnega lista» objavlja ukaz, s katerim se knez A r z e n imenuje za kraljevega častnega adjutanta, princ P a v l e pa za kapetana konjice 2. razreda in kraljevega častnega adjutanta.

* **Predavanja zagrebških profesorjev v Beogradu.** Z ozirom na dogovorjeno izmenjavo profesorjev za predavanja na univerzah v Beogradu in Zagrebu so predvčerajšnjim zagrebški vseučiliščni profesorji dr. Juraj Majcen, dr. Gavro Manojlović in dr. Ernest Müller odpotovali v Beograd, kjer bodo teden dni predavali na tamkajšnji univerzi.

* **Italijansko poslaništvo v Beogradu.** Kakor javljajo iz Beograda, je italijanska vlada odredila gradnjo nove palače za italijansko poslaništvo v Beogradu. Dela pričnö že prihodnjo pomlad.

* **Sožalje ob smrti pesnika Stritarja** je mestni občini ljubljanski izrazilo mesto Brežice s sledečo brzojavko: «Pokianjajoč se spominu pesnika Stritarja, Vašega častnega občana, Vam izrekamo ob njegovi smrti sožalje ter prosimo pri pogrebu nadomestitve.»

* **Prepoved kolportaže hrvatskim listom? Zagrebški «Večer»** poroča, da namerava vlada prepovedati kolportažo vsem hrvatskim listom in uvesti proti njim tudi tehnično sabotažo. Izvzeta bi bila od ukrepov samo «Zagreber Tagblatt» in «Novosti».

* **Promocija.** Na zagrebški univerzi sta bila promovirana: namestni učitelj Ivan Esih za doktorja filozofije, profesor bogoslovja v Mariboru Vinko **Močnik** pa za doktorja bogoslovja.

* **Iz državne službe.** Imenovana sta: računski referent Dragotin **Brzin** za knjigovodjo 1. razreda pri rudarski upravi v Senjskem rudniku, Josip **Fischer** pa za davčnega oficijala v Prelogu. Poštni uradnik Vekoslav **Jelenc** v Subotici je odpuščen iz državne službe.

* **Pouk na srednjih šolah.** Glasom zakonskega načrta o srednjih šolah, ki ga je odobrila sekcija zakonodajnega odbora, bo ravnatelj popolne srednje šole imel na teden po 6 ur predavanje, ravnatelj nepopolnih srednjih šol po 10 ur, profesorji po 20 ur, honorarni učitelji po potrebi. Nihče ne sme imeti več kakor 4 ure nad to število.

* **Iz deželne blaznice na Studencu** je pobegnila dne 4. t. m. Liza Mahne, okrog 30 let stara, oblečena v modro obleko.

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je prošli teden rodilo v Ljubljani 21 otrok, umrlo pa je 11 moških in 12 žensk, skupaj torej 23 oseb, in sicer: 7 oseb za jetiko, 2 za pljučnico, 3 za srčno hibo, 1 za zastrupljenjem rane, 1 za rakom, 9 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Na nalezljivih boleznih je obolelo 5 oseb: 3 na škrlatici, 2 pa na dušljivem kašlju.

* **Smrtna kosa.** V Poljčanah je umrl 3. t. m. g. Rajmund Savski, tamošnji gostilničar in trgovec. Pogreb bo jutri, v četrtek ob 15.30. Blag mu spomin!

* **Himen.** Znani hrvatski književnik Josip Kosor se je poročil pretekli mesec v Londonu z gospo Ivanko Mitrović, vdovo po Pavlu Mitroviću, solastniku raznih parobrodnih družb v Južni Ameriki, ki je umrl v Londonu. V svetovni vojni so se v njegovem stanovanju shajali naši emigranti in se je pri tej priliki pisatelj Kosor seznanil s svojo sedanjo soprogo.

* **Na pomoč westfalskim Slovencem!** Na številna vprašanja, kam naj se pošljejo prispevki za westfalske Slovence, sporočamo, da je najpraktičneje, da se pošljejo na Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani.

* **Stara celjska vojaška bolnica.** Na Ljubljanski cesti v Celju stojijo nekdanje vojaške bolnice. Zadnji sneg in neviht**a** sta to poslopje podrla za precej osem metrov na široko. Ker pa je tudi zidovje že precej desolatno, je varnostna oblast začasno zaprla pasažo ob obzidju. Skrajni čas je že, da se to poslopje, ki naravnost kvari prav čedno zunanjost celjskega mesta, podre, ker se zna sicer pripetiti velika nesreča. Očividno celjsko vojaško poveljstvo ne posveča temu nedostatku potrebne pažnje, zato bi bilo želeti, da poveljstvo dravske divizije ukrene potrebne korake, da se poslopje odstrani.

* **Gibanje cestnih železničarjev v Ljubljani.** Uslužbenci električne cestne železnice v Ljubljani so imeli v ponedeljek sestanek, na katerem so sklenili naprositi občinski svet, naj zastavi ves svoj vpliv, da jim bo družba izplačala povišek in rodbinske doklade tudi za marc in april in da se odpravijo nerednosti pri tem podjetju. Zahtevajo tudi takojšnjo ureditev penzijskega vprašanja vseh uslužbencev in povišanje pokojnine Fr. Matičiču. Ker družba septembra ni izplačala običajnega nabavnega prispevka in tudi noče izplačati povišków za marc in april, nameravajo uslužbenci v znak protesta v presledkih ustavljati promet toliko časa, dokler družba ne izvrši svojih obveznosti.

* **Posledice povodnji v Lipnici pri Podnartu.** Naknadno nam pišejo, da je v Lipnici pri Podnartu voda Kroparica odnesla jez in napravila g. Simonu Pircu, lastniku tovarne žičnikov, čez pol milijona kron škode. Voda je ob strugi raztrgala tudi mnogo travnikov.

* **Po poplavi na Hrvatskem.** Položaj v zagrebški okolici se je znatno izboljšal. Kljub dežju, ki pada skoraj brez prestanka, je vodovje Save upadlo in reka stoji nekaj čez dva metra nad normalo. Zagrebčani so za nesrečne poplavljence zbrali lepe vsote denarja, katerega so razdelili med prizadete okoličane. Za streho, obleko in hrano je prosilo vsega skupaj okolu dvesto družin. Največjo škodo je voda v okolici Zagreba napravila na lesu, katerega je odplavila velike množine. Veliko škodo je napravila poplava tudi na divjačini. Na stotine zajcev, fazanov in jerebic je poginilo v deročih valovih. V Trnju so kmetje lovili zajce kar z golimi rokami. Živali so bile od dolgega beganja tako izmučene, da so se vdajale krotke brez strahu in odpora. Seveda je ta pečenka kmetom malo dišala, ker so morali sami misliti na to, da si rešijo življenje in imetje.

* **Spomlad v Sarajevu.** V Sarajevu je drevje vsled krasnega vremena v cvetju. Na lipovici se opaža brstje, češplje so polne cvetja.

* **Zapoznela rdeča jagoda.** Iz Mokronoga nam je tamkajšnji posestnik in gostilničar g. Janko Mevželj poslal rdečo jagodo, ki jo je dne 27. novembra utrgal v svojem vinogradu ob priliki lova mokronoške občine. Po Gorenjskem sneg, po Dolenjskem že zrele jagode — čudovita igra narave!

* **Ogenj na Miklošičevi cesti v Ljubljani.** Iz dimnikarskih krogov se nam poroča, da pri ognju, ki se je pojavil dne 29. novembra iz dimnika hiše št. 4 na Miklošičevi cesti, ni šlo za požar in tudi ni bilo nobene nevarnosti. Dimnikarji so namreč požigali dimnik, kar je bilo pravočasno javljeno tudi gasilskemu uradu v Mestnem domu in vsem strankam v hiši. Gasilci sploh niso imeli povoda za intervencijo in so bili klicani le pomotoma.

* **Pogreša se** že nekaj časa 70letna Josipina Leve iz Toplic št. 52. Kdor ve kaj o njej, naj sporoči na naslov: Angela Kus, Zagorje ob Savi št. 16.

* **Nesreča na morju.** Preteklo soboto se je pri Gradežu pripetila velika nesreča. Parnik «Oltra» in motorni čoln «Ubaldi» sta z veliko silo trčila eden ob drugega. Motorni čoln se je v par minutah potopil. Nekoliko potnikov so rešili, štirje pa so utonili.

* **Orožje v rokah mladeniča.** V nedeljo je prišel 18letni uslužbenec tvrdke Germut v Breznem ob Dravi v delavnico tvrdke, snel tam puško s stene, ki se je sprožila in zadela 50letnega mizarja v trebuh. Mizar je na zastrupljenju krvi čez nekaj minut umrl.

* **Pobeg kaznjencev.** Iz jetnišnice deželnega sodišča v Ljubljani so pobegnili Anžur Anton iz D. M. v Polju, Lamprecht Jakob iz Poljan in Andrej Terpinc z Bleda, ki so bili obsojeni vsak na več mesecev ječe.

* **Avtomobilska nesreča v Črni gori.** Na poti Risanj-Nikšić je padel včeraj neki avtomobil z 11 potniki s ceste in se razbil. En potnik je bil ubit, ostali pa so bili težko ranjeni.

* **Izgon.** Kraljevič Milivoje iz Ušic v Srbiji, po poklicu čevljar, je bil z razsodbo okrajnega glavarstva v Celju z dne 20. novembra iz ozirov javnega reda in varnosti za vedno izgnan iz Slovenije.

* **Velik vlom v Žalcu.** Neznani tatovi so vlomili v trgovino Justina Vrečarja v Žalcu. Vlomilno orodje — cepin in dleto — so si preskrbeli iz shrambe za orodje na kolodvoru v Petrovčah. Vrečar ima 75.060 Din škode.

* **Tihotapstvo s hercegovinskim tobakom.** Ker je odkupna cena hercegovskemu tobaku, ki jo plačuje uprava monopola, zelo nizka, je tihotapljenje nerežijskega tobaka zavzelo velik obseg. Tobak se prenaša v Bosno in Dalmacijo peš in po železnici. Ljudje ga radi kupujejo, ker kvaliteta režijskega tobaka ni zadovoljiva. Zlasti v Sarajevo prihaja mnogo tihotapcev. Tamkajšnja policija je te dni zaplenila nekemu tihotapcu nad 60 kilogramov nerežijskega tobaka.

* **Mariborsko tihotapstvo z monopolnim** blagom cvete naprej. Predvčerajšnjem je stražnik pred glavno pošto ustavil hlapca hotela «Pri črnem orlu», ki je nesel dva velika zavoja, naslovljena v Zagreb in Beograd. Ko so zavoja odprli, so našli cigaretni papir, ki je bil vtihotapljen iz Avstrije. Hlapec je izjavil, da mu je naročil nesti zavoje na pošto neki gospod pri «Črnem orlu», kjer ima še dva velika zavoja. Vse zavoje so seveda zasegli in tihotapcu bodo naložili globo. Par dni prej pa so zasačili nekega konduktérja, ki je seveda iz usluge vzel za nekega gospoda s seboj velik zavoj cigaretnega papirja v Kotoribo, kjer bi naj ga neznanec naslednji dan dvignil. In flagranti pa je neznanca prijela roka pravice.

* **Utopljenec z vrvjo okoli vratu.** Blizu Kulmerjeve pristave na Prudih pri Zagrebu so našli mrtvega moškega, katerega je Sava vrgla na breg. Okoli vratu je imel zavezano vrv, v žepu pa se je našla beležnica in listnica ter izplačilni list podjetja Dukić in drug v Rajhenburgu. Iz beležnice je razvidno, da je utopljencu ime Janez Radič in da je bil v času od 21. septembra do 4. oktobra zaposlen pri omenjenem podjetju.

* **Cerkveni rop v Prevaljah.** V noči od 1. na 2. decembra je neznani storilec ukradel iz cerkve v Prevaljah srebrno monštranco, vredno 15 tisoč dinarjev in srebrni pozlačen kelih, vreden 4 tisoč dinarjev. O storilcu ni sledu.

* **Sekira.** Posestnik Ivan Dvořak v Jesenicah pri Račju se je često prepiral s tastom in taščo, pri čemer je nastopila tudi žena proti njemu. Tak prepir so imeli zopet minulo soboto, med katerim sta žena in tašča prijela Dvořaka, tast pa je vzel sekiro in mu razcepil glavo. S težko rano ga je rešilni oddelek prepeljal v mariborsko bolnico.

* **Nezaposlenost v Bosni.** Po vesteh, ki prihajajo iz Bosne, vlada tamkaj velika nezaposlenost, ki se še povečava vsled redukcije državnih uradnikov. Privatni nameščenci katerekoli stroke ne najdejo službe niti ob najboljši kvalifikaciji. Lesna industrija je pričela z odpuščanjem nameščencev v večji meri.

* **Nastanjenje tujcev v Zagrebu.** Z novim letom bo v Zagrebu opuščen tamkajšnji policijski urad za nastanitev tujcev. Na enketi, ki se je vršila v tej zadevi, so hotelirji zahtevali, da se iz hotelov odstranijo železničarji, ki plačajo nizko najemščino. Vprašanje je ostalo nerešeno, ker se ljudi sredi zime ne more vreči na cesto.

* **Razne nezgode.** Janez Kokalj, delavec v tvornici dr. Kanskega v Zaboršlu, si je po nesreči razlil lonec vrele tekočine po obrazu in dobil težko opeklino. — Marija Cober, služkinja v hotelu Union v Ljubljani, se je pri snaženju parketov oparila z vrelim kropom po levi nogi. — Hlapca pri Jakobu Trpincu na Tržaški cesti je konj tako močno udaril s kopitom po glavi, da mu je prebil lobanjo. Njegova poškodba je težka. — Vinko Babnik, sin delavca iz Medvod, je zašel po nesreči z desno roko v slamoreznico, ki mu jo je odrezala. — Franca Žgajnarja, delavca, je neznan pijanec v gostilni pri «Vinski trti» na Ambroževem trgu brez povoda udaril s stolom po glavi in mu zadal težko poškodbo. — Do nezavesti se je napila ruine kapljice žena čevljarskega mojstra M. L. V pijanosti je padla na stranišču na tla in se pobila tako močno po glavi, da je bila vsa okrvavljena prepeljana z rešilnim vozom v bolnico. — Delavca Miha Švigelj in Lovrenc Muha sta se sprla in stepla. Med pretepom je Muha sunil svojega tovariša z nožem v glavo in ga težko ranil. Vsi se zdravijo v ljubljanski splošni bolnici.

* **Iz Črnomlja.** Županstvo mestne občine Črnomelj naznanja, da se vrši prihodnji semenj v torek dne 18. decembra, ne pa 24. decembra, kakor je bilo po razglasih objavljeno. 1832

* **Občinstvo opozarjamo** na današnji mali oglas g. Vida Čepin. 1837

* **Došle so Smirna-preproge,** izdelane od industrije preprog (Lavoslav Neuhaus) iz Osijeka ter so razstavljene pri tvrdki «Tolizej, oprema stanovanj» v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13. Ta tvrdka ima edino zastopstvo za Slovenijo in prevzema vsa naročila. Preproge so pravo ročno delo; odlikuje jih poleg izredne lepote v risbi in barvi tudi velika, vsestranska trpežnost, ker so delane iz prave volne in barvane z najboljšimi barvami. Priporočamo vsakomur, da si jih ogleda. 1853

Dopisi

JESENICE. Sokolsko društvo je priredilo v proslavo obletnice našega ujedinjenja dne 1. decembra telovadno akademijo, ki jo smemo šteti med najlepše prireditve tega društva. Slavnostni govor je imel br. dr. Kogoj, ki je v poljudni obliki razložil občinstvu in članstvu pomen tega dneva. Ko je zaključil svoj govor, so zadoneli mogočni akordi državne himne, prvi javnosti namenjeni nastop jeseniške sokolske godbe. Sledili so z izredno točnostjo nastopi posameznih telovadnih oddelkov, ki so brezhibno izvajali pestri telovadni del programa. Posebej naj bodo omenjene zlasti vaje v loku, s katerimi je nastopila ženska deca in ki so gledalce naravnost očarale. Krasni sta bili tudi devetorici članic in članov. Posamezne telovadne nastope je spremljal društveni salonski orkester, med odmori pa je nastopal društveni pevski zbor. Spored je zaključila z izbranimi komadi društvena godba, ki je pokazala navdušujoč uspeh temeljite priprave. Cela prireditev je bila živ dokaz vztrajnega in smotrenega notranjega sokolskega dela. Akademija se ponovi v nedeljo dne 9. decembra ob pol 8. popoldne, da bo omogočena udeležba tudi zunanjim posetnikom. — Dr. O.

JEZERSKO. V nedeljo smo imeli pripravljalni sestanek za ustanovitev Narodne čitalnice, ki ga je sklical njen organizator Lojze Smolej. Na sestanku se je izvolili odbor in upamo, da bo moglo to važno prosvetno društvo kmalu pričeti z delovanjem. Med ljudstvom vlada veliko zanimanje in je pripravljenih že 10 članov. Bil pa je tudi že skrajni čas, da se prične z društvenim življenjem v tem tako nazadnjaškem kraju.

BOROVNICA. Naš Sokol je priredil v soboto dne 1. decembra v proslavo ujedinjenja akademijo. Telovadba na orodju (vaje na drogu, bradlji in krogih) ter proste vaje članstva pod spretnim vodstvom br. Miklaviča so izpadle povsem častno. Pomen državnega praznika je v slavnostnem govoru primerno pojasnil br. podstarosta Fr. Drašler. Deklamaciji sta ugajali. Kot novost za Borovnico pa je bil koncertni del večera. S. Suhadolnikova je igrala klavirske točke s pravim razumevanjem in izvežbanostjo; nič manj nas ni presenetil br. Gabriel z izbornim igranjem na goslih. Zelo ljubko nam je zapela gdč. P. Dolenčeva 4 solotočke z močnim in prijetnim sopranom. Skratka: bil je prav lepo uspel večer in se vsem sodelujočim za ta izredni užitek toplo zahvaljujemo. Le tako naprej!

ROVTE. Občinske volitve, ki so se vršile dne 18. novembra, so se končale z zmago boljševiško-klerikalne struje, ki je dobila 13 mandatov, dočim je dobila konservativno-klerikalna struja 4 mandate, a še te po večini s pomočjo naprednjakov. Vodja klerikalnih boljševikov je Franco Kogovšek, nekdanji semeniščnik in pomožni učitelj, ki pa se bavi sedaj samo z «visoko» politiko «Slovenca», «Domoljuba» in «Avtonomista», iz katerih črpa svojo modrost in jo vsiljuje potem neukemu ljudstvu. Najbolj so mu na potu financarji, ki so nastavljeni v Rovtah. Možakar je o priliki zadnjih volitev v narodno skupščino razširjal znano brošuro «Dejanja govore» in je bil zato suspendiran kot pomožni učitelj in prestavljen v Gor. Jezero, kjer pa je službo odpovedal. Žalibog naše ljudstvo še ne uvideva posledice pogubonosne klerikalne politike, ki mu je prinesla samo škodo in ga osrečila selaj, ko je bilo od 26 slovenskih poslancev izvoljenih 21 klerikalcev, še s kulukom in novimi davki.

ŠOŠTANJ. Peto obletnico našega ujedinjenja je proslavil naš Sokol z javno telovadbo moške in ženske dece, obojnega naraščaja in članstva. Po telovadbi so sledile deklamacije in prizori, vmes pa je šoštanjski zbor marljivo prepeval narodne pesmi. Uprizorila se je tudi slika «Ujedinjenje», notar Marinček pa je imel krasen govor o velikem pomenu tega važnega zgodovinskega dne za naš narod.

MISLINJE. Naše prostovoljno gasilno društvo je ob ustanovitvi leta 1921. prevzelo od občin Sv. Ilj p. T. in Mislinje gasilski dom, ki ga je letos nekoliko povečalo in se je vršila 18. novembra slovesna otvoritev. Zvečer se je vršila v prid društva pri Rozmanu v Št. Ilju pod Turjakom veselica z bogatim sporedom, domače dramsko društvo pa je uprizorilo popoldne burko «Čevljar». S složnim delovanjem se je kljub slabemu vremenu nabralo za to velekoristno društvo nad 6000 K, material za gasilski dom pa je prispevalo prebivalstvo večinoma brezplačno in s tem najlepše pokazalo, da se dobro zaveda pomena gasilcev. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se je naših prireditev udeležil tudi župni načelnik dr. Železnikar in odposlanci bratskih društev iz Slovenjgradca in Vitanj. Vsem, ki so nas podpirali in nam pripomogli do lepega uspeha, najlepša hvala.

Domače borze

4. decembra:

ZAGREB. Na tržišču z e f e k t i je bila tendenca nestalna. Pri bančnih papirjih so delnice Ljubljanske kreditne banke na podlagi ljubljanskih vesti zopet nekaj poskočile. Kupčij je bilo storjenih le malo. Že na borzi so izvedeli interesenti, da se med obema skupinama vršijo resna pogajanja za sporazum. Po sklepu borze se je razširila vest, da je poravnava že gotova. Kot potrdilo se je smatralo dejstvo, da sta obe skupini ustavili kupovanje. Zanimanje za delnice je zato znatno padlo in privatno so se danes ponujale še pod 250. — Od arbitražnih papirjev so danes zopet poskočile delnice Gutmanna, Šećerane Osijek in Slavonije. Ostali papirji so v glavnem nespremenjeni. — Na tržišču z d e v i z a m i je vladala spočetka čvrsta tendenca, ki je proti koncu sestanka nekoliko popustila, ker se je pojavila večja ponudba. Trgovalo se je največ v devizah na Italijo, Prago, Švico in Dunaj. Promet je bil precejšen. Notirale so d e v i z e: Dunaj 0.12475 do 0.12575, Bruselj ček 400 — 410, Budimpešta 0.46 — 0.47, Bukarešta 0 — 46.5, Italija izplačilo 383.25 — 384.50, Kristijanija 1315 — 1335, London izplačilo 386 — 387, ček 385 — 386, Newyork kabel 88.25 — 89, ček 88 — 88.75, Pariz 472.5 — 477.5, ček 470 — 475, Praga 258.5 — 260, Sofija 0 — 70, Švica 1547.5 do 1552.5, Varšava 0 — 0.0035; v a l u t e: dolar 87 — 87.5, češke krone 255 do 256, francoski franki 467.5 — 472.5, madžarske krone 0.25 — 0.28, napoleondori 0 — 340, leji 40 — 43, sovereigne 0 do 380, švicarski franki 0 — 1540, lire 370 do 381; e f e k t i: Eskomptna 165 — 166, Kreditna Zagreb 151 — 152, Hipotekarna 99 — 101, Jugoslavenska 142 — 143, Ljubljanska kreditna 260 — 270 (zaključki 260 — 270), Praštediona 977.5—985, Slavenska 107 — 109, Srpska 139 — 140, Eksploatacija 217.5 — 222.5, Drava 650 do 680, Goranin 145 — 0, Šećerana Osijek 2490 — 2510, Narodna šumska 147.5 do 150, Nihag 192.5 — 195, Gutmann 1740 — 1760, Slaveks 850 — 900, Slavonija 216 — 218, Trbovlje 870 — 880, Union 1050 — 1100, Tvornica vagona 230 — 240, 7 % investicijsko 53 — 55.

BEOGRAD. Borza zaradi pravoslavnega praznika ni poslovala.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik F r. B r o z o v i č. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

SUHIH SLIV
vsako količino nudijo
po najnižji ceni 6230
Franc Mathelsovi nasl.
Brežice ob Savi.

Telefon štev. 730 — KINO „LJUBLJANSKI DVOR“ — Telefon štev. 730

Sreda 5 decembra	Četrtek 6. decembra	Petek 7. decembra	Sobota 8. decembra

Anita Berber
znana iz drame „Tri ljubice grofa Marana“
igra v najlepši družabni pustolovni drami šestih dejanj
Zgrešeno življenje

Predstave: ob delavnikih: 3., ½7., ¾8. in 9. uri
ob nedeljah in praznikih: 11. uri dopoldne
popoldne ob 4., ½6., ½8. in 9. uri

Cene prostorom: 6231

I. nadstropje:
Lože I. reda, sedež . . . . Din 15·—
Lože, stranske, sedež . . „ 11·—
Balkonski sedež . . . . „ 10·—

Parter:
Parketni sedež . . . . . Din 9·—
Rezervirani sedež . . . . „ 8·—
I. prostor . . . . „ 6·—
II. prostor . . . . „ 5·—

Dnevna predprodaja vstopnic od 2. ure dalje.

Jean de la Hire:

Lucifer

fantastičen roman v šestih delih

30

Jutro je bilo krasno, kakor sta si ga le mogla želeti Ernest in Jepsie, in sir Bernd je za nekaj časa pozabil, da je guverner Bermudov. Toda ko se končno čoln z Jamersonom vrne z otočiča — učenjak je takoj ugotovil ne brez razdraženosti, da «flore sploh ni, fauna pa je precej, precej vsakdanja,» — je bilo treba misliti na povratek. Sir Ernest Bernd dá torej kapitanu Wallisu povelje, in jahta, ki je že ure in ure križarila v vodah okoli otočiča, se začne pomikati proti Bermudom.

Vsa družba je zbrana na poveljniškem mostiču, Jamerson in kapitan Wallis, sir Ernest in Jepsie, doktor Simpson, drugi častnik O'Mursée in mistress Wallis, in se živahno razgovarjajo. Tedaj začujejo z morja sèm čuden šum...

Vsi se kakor na povelje okrenejo k morju. In glej, nekak delfin se pojavi n a d vodo, opiše velik lok v zraku in pade nazaj v morje...

«Floookfloo!»

«Oha! Kaj pa je to?»

«Čudno!»

«Leteča riba?»

«In še kako velika!»

«Z okroglo glavo, ste videli?»

«Delfin, ne!»

«Mislim...»

Toda Lytham Jamerson ne izgovori svoje misli do konca, ko se morje znova zapeni, in isti pojav kakor prej se ponovi: nekaj kakor kak delfin z okroglo glavo poskoči iz morja, opiše v zraku krivuljo in pade nazaj v morje...

In potem še eden, zopet eden, nato dva hkrati, in potem cela vrsta...

Zaprepaščenje zavlada na krovu.

Kapitan Wallis, ki je bil že po naravi dober matematik, jih je nehote štel. Bilo jih je edenintrideset.

Jamerson je kot znanstvenik opazoval oblike in posameznosti teh čudnih «letečih rib».

In še preden se je pojavila trideseta, hiti pojasnjevati:

«Potapljači!»

«Glejte! So že na vrhu! Vidite, kako plavajo?»

«Odkod so neki?»

«Na Bermudih imamo le tri potapljače!»

«Morda se je kaka ladja potopila?»

«Ne! Ves čas nismo opazili druge ladje kakor dve jadrnici, ki sta izginili proti vzhodu.»

«Torej podmornica?»

«In vsa posadka se je rešila v skafandrih?...»

«Druge razlage ne vem.»

Medtem je kapitan Wallis že dal povelja: stroji prenehajo delovati, B l u e se usidra in spusti v morje tri rešilne čolne.

Dolžnost kapitana je bila, da skuša rešiti te čudne brodolomce. In zdi se, da ti to tudi pričakujejo.

Napol pogreznjeni v morje, se drže v skupinah po tri ali štiri, plavajoč gracijozno v valih, ki jih lahno privzdigujejo in zibljejo.

Bilo jih je res enaintrideset, eden izmed njih pa je bil z močno vrvjo privezan k drugemu.

Dve dobri uri pretečeta, preden so vsi spravljeni na varnem krovu jahte. Vsi so kakor na pol onesveščeni in noge so jim silno težke, kljub temu, da niso imeli na potapljaški obleki svinčenih podplatov.

Ko snamejo prvemu oklep z glave, se mornarji začudijo.

«Ženska!»

«Yes! Miss Ellen Rake. Kje je mali Henri?... Kje?...»

«Pomirite se, miss, tu je, in nič hudega mu ni, se mi zdi!...»

Bil je glas Raymonda de Ciserata, ki so mu bili medtem že sneli kovinski oklep, in si je baš prizadeval, da odvije bakreno čelado onemu potapljaču, ki je bil z vrvjo zvezan z guvernantinim skafandrom.

Istočasno odkrijejo mornarji še eno žensko!

«Irena!»

«Raymond!»

«Živi in zdravi, vai!»

«Pa Lili?»

«Tukaj sem, madame!»

Mistress Wallis in miss Jepsie ponudita mladim damam svoji kabini; sami pa vzameta v svojo oskrbo malega desetletnega dečka, ki ga je Raymond spečega ali onesveščenega potegnil iz mehke posteljice v skafandru.

Drug za drugim pridejo ostali skafandri na vrsto. In ko rešenci spoznavajo drug drugega, in vidijo, da ne manjka nikogar, ni veselih vzklikov nikjer konca.

«Mattol!»

«Da, nepoškodovan! Kako gre Ireni in Henriju?»

«Pravkar so ju spravili z miss Ellen v kabino.. Na krovu ladje so namreč tudi dame in en zdravnik.»

«Izborno! Zdaj človek lahko vsaj svobodno diha! Ta-le angleška jahta nam je, bogme, prav prišla...»

In ko se prikaže iz oklepa glava Jacquesa Saincera, se Mattol ne more vzdržati, da ne bi prasnil v smeh:

«Glej ga, don Kišota z oklepom!...»

Vsi okoli ga posnemajo. Vse se smeji na vse grlo, in smeh jim prihaja prav iz srca, saj morajo dati duška veselju, da se jim je nevarna avantura srečno iztekla... Nato ponudi poročnik O'Mursée vsakemu čašico whiskyja, da se okrepčajo.

«Pozor!» zakliče potem Lampasov ladijski mojster. «Klical vas bom po imenih, če ste vsi tu.»

In začne klicati imena.

«Tu! Tukaj! Tukaj!» mu odgovarjajo z vseh strani.

Ko je štetje končano, se obrne ladijski mojster k Ciseratu, ki si je baš uredil uniformo, in mu po vojaško strumno javi:

«Gospod poveljnik, nihče ne manjka!...»

Medtem je kapetan Wallis predstavil Ciseratu sira Ernesta Bernda, guvernerja Bermudov, in sebe, Ciserat pa svoje tovariše. Nato prosi Ciserat naj mu takoj javijo, kako je z Ireno Henrijem, miss Ellen in Lili.

Guverner in kapetan ga povabita naj gre ž njima Pridružita se mu še Mattol in Saincer.

V salonu leži mali Henri na divanu, poleg njega stoji doktor Simpson.

«Nič hudega mu ni,» pravi zdravnik Ciseratu, ko mu ga Wallis predstavi. «Uspaval sem ga, da si odpočije od prestanih naporov.»

«Kloral-injekcija,» dodá Mattol «doza, kakor jo je predpisal Lournel.»

Irena se vsa srečna ozre v Raymonda in mu stisne roko. V športni obleki, ki jo ji je dala mistress Wallisova, in lahno razmršenih lás, je zdaj prav res očarljiva.

Mattol je angleščino govoril zelo dobro. Zato pokliče zdravnika Simpsona na stran in mu govori o Henriju. Nato izroči malega Prillantovega sinka miss Ellen in Lili v varstvo, ki jima ne pozabi ponoviti vseh dobrih nasvetov, kako naj ravnata ž njim, da se mu kaj zlega ne pripeti. Mistress Wallis in miss Jepsie, obe navdušeni, da sta bili priči te nenadejane avanture, mu pripravita mehko, udobno posteljico v posebni kabini za tri ljudi.

Ko odneseta miss Ellen in Lili dečka v kabino, se prikaže na vratih Jepsie. Ona ni bila navzoča, ko so se Ciserat in njegovi predstavili, zato tudi ni čula nobenega imena.

Takoj za njo vstopi v salon Lytham Jamerson.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi

...stanejo s državnim davkom za inserate vred do 20 besed Din 5·—, vsaka nadaljnja beseda 50 par več. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v znamkah). Na vprašanja odgovarja uprava le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Pouk

Nemščino
in druge ljudskošolske predmete poučuje gospodična. — Naslov pove uprava „Jutra". 16257

Instrukcije
daje akademik iz gimnazijskih in meščanskih predmetov po nizki ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 16299

Pouk in konverzacijo
v nemškem in v francoskem jeziku podaja. — Kdo, pove uprava „Jutra". 14615

Poučujem klavir
komorno glasbo (ansambl) in korepetiram (pesem, opero itd.). Obračati se je pismeno na kapelnika P a u e r, Opera. 16374

Poučujem glasbeno teorijo
harmonijo, kompozicijo, zgodovino glasb itd. Obračati se je pismeno na kapelnika Pauer, Opera. 16375

Poučujem italijanščino
in nemščino kakor tudi konverzacijo. Obračati se je pismeno na kapelnika P a u e r, Opera. 16376

Službe (dobe)

Kuharica
stara 26 do 32 let, ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, se sprejme k boljši rodbini. Naslov pove uprava „Jutra". 16234

Mizarski pomočnik
zmožen pohištvenega dela, se sprejme proti dobri plači. — Jos. Slejko, Zg. Šiška št. 82. 16265

Šivilja
za izdelovanje perila, se išče takoj za na dom. — Naslov pove uprava „Jutra". 16308

Kontoristinja
zmožna vseh pisarniških del in z večletno prakso, se v veletrgovini takoj sprejme. — Ponudbe z vsemi navedbami in znesek zahtevane plače na poštni predal 44, Celje. 16339

Prodajalka
dobro izvežbana in še z daljšo prakso, se takoj sprejme v veletrgovino. Ponudbe na poštni predal 44, Celje. 16341

Krojaški pomočnik
ki reflektira na stalno mesto, najraje starejša moč, vajen vseh večjih del, se sprejme v stalno nameščenje. Nastop takoj, plača po dogovoru jako dobra. Ponudbe je poslati na naslov: Ivan G o g a l a, krojaški mojster, Jesenice-Fužine, Gorenjsko. 16283

Trgovski pomočnik
mlajša moč, vešč nekoliko knjigovodstva, se sprejme. — Prednost imajo tisti, ki razumejo nekoliko madžarsko. Ponudbe je poslati na naslov Ceh & Gasper, Murska Sobota. 16282

Sobarica
ki zna likati, šivati, krpati in ročna dela, se sprejme. — Ponudbe pod šifro „Zanesljiva sobarica" na upravništvo „Jutra". 15973

Sobarico in pomivalko
sprejme restavracija „Slon" v Ljubljani. 16319

Praktikantinja
se sprejme pri upravništvu tednika v Ljubljani. Naslov pove uprava „Jutra". 16384

Službe (iščejo)

Prepisovanja itd.
tudi na stroj v nemškem in slovenskem jeziku se sprejemajo na dom. Ponudbe pod „Vestno" na upr. „Jutra". 16240

Lesni manipulant
z večletno prakso, želi mesta. — Prevzamem tudi poslovanje parnih žag ali skladišča. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Lesni". 16203

Dobra moč
z dveletno prakso, vešča vseh pisarniških del, želi mesta kontoristinje v Ljubljani ali kje na Gorenjskem. Ponudbe je poslati na upravo „Jutra" pod „Dobra moč". 16161

Kontoristinja
z 1 in polletno prakso, želi premeniti mesto. — Vešča je perfektno nemščine, slovenščine stenografije ter strojepisja. Ponudbe na podružnico „Jutra" v Mariboru pod šifro „Sprememba". 16150

Usnjarski delovodja
z daljšo prakso, želi premeniti službo. Gre tudi kot „Zurichter". Ponudbe je poslati na upravo „Jutra" pod šifro „Delovodja 30". 15960

Prodajalka
mlajša moč z dobrimi priporočbami, išče službe v špecerijski ali mešani trgovini. Naslov pove uprava „Jutra". 16288

Starejša vdova
želi mesto pri otrocih brez matere ali pri samostojnemu gospodu kot gospodinja. — Ponudbe pod „Sposobna" na upravo „Jutra". 16291

Pisarniškega dela
kakršnegakoli, išče v Ljubljani jurist z vsemi izpiti in prakso. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Zanesljiv 9118". 16269

Mlada gospodična
išče službo kot kuharica pri kakem samskem gospodu ali v župnišču. Gre tudi za natakarico. — Naslov pove podružnica „Jutra" v Mariboru 16333

Primernega opravila
za dopoldanske ure išče drž. uradnik. Vzame eventuelno delo na dom. Ponudbe pod „Dopoldanski čas" na upr. „Jutra". 16277

Uradnica
s petletno pisarniško prakso, zmožna slov., nem., italijan. in hrvaščine, slov., nem. in hrv. stenografije, strojepisja, knjigovodstva in vseh drugih pisarniških del, išče službe za takojšnji nastop. Cenjene ponudbe pod „Takoj 100" na upravo „Jutra". 16261

Kot praktikant
želim vstopiti pri kakem večjem podjetju v Ljubljani ali na deželi. Obvladujem slov. in nemški jezik v govoru in pisavi. Nastop takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Praktikant". 16253

Izvežbana kleklarica
išče primerne službe. Nastopi takoj. Naslov pove uprava „Jutra". 16359

Primerne službe
kot pisar, knjigovodja, poslovodja ali sluga, najraje na deželi, išče gospod z nekaj razredi srednje šole ter z vojaško odpustnico. Cenj. ponudbe pod „Začetnik" na upravo „Jutra". 16362

Kot učenec
želi stopiti v trgovino z mešanim blagom 16letni deček z dvema razredoma gimnaz. Ponudbe pod „Krepak" na upravo „Jutra". 16378

Gospa,
popolnoma izurjena v katerikoli si bodi šivanju konfekcijske stroke, prevzame delo na dom. Istotako izdeluje volnene izdelke. Dopise na upravo „Jutra" pod šifro „Izurjena". 16367

Obrt

Modna krojačnica
Antona Žigon v Rožni dolini št. 107, se toplo priporoča. Solidna postrežba in zmerne cene. 16119

Vsakovrstne pletenine
in predtiskarija ročnih del, najnovejši vzorci po zelo nizkih cenah. L. T u r k, Pred Škofijo 1, I. nadstr. (Poslopje prejšnje Kreditne banke). 16049

Prodam

Pozor, gospice!
Prodajam do 8. t. m. vse klobuke pod tvorniško ceno, radi sodnijsko primorane izselitve, Iva Šiler, Kongresni trg št. 6. Čez opoldan odprto. 16205

5 vagonov hrastovih drv
za tanin, se ceno proda. — Ponudbe pod šifro „Hrast" na upravo „Jutra". 16307

Katica, povej mi,
kje si kupila posodo? Ali ne veš, da se kupi najboljše pri V i e s i n u, Maribor, Glavni trg? 191

Umetniške razglednice
Znižana cena: 100 komadov 50 Din Priporoča M. Tičar Ljubljana. 231

Železno peč
poceni prodam. — P i l l e r, Prečna ulica. 16248

Nov smoking,
krasno delo, se proda izredno ugodno. — Piller, krojaški mojster, Prečna ulica. 16243

Lepa salonska
garnitura, 1 kanape, 4 fotelji, se prav ugodno proda Trgovina pohištva, Marija Baumgartner, Celje, Gosposka ulica 25. 14660

Proda se:
1 pisalni stroj, 2 automobila, 1 enovprežni voz, 1 konjska oprava, več miz itd. Naslov pove podružnica „Jutra" v Mariboru. 15946

Nov kostum, obleke,
igrače itd. naprodaj. Vpraša se vsaki dan od 2—4. Naslov pove uprava „Jutra". 16173

Darilo za Miklavža!
Vsakovrstne jopice in jumperje kupite najceneje na Trgovskem pristanu štev. 30. 16396

Specijalna zaloga
zimskega blaga (double, palmerston, flauš) ter izgotovljenih zimnikov, raglanov, ulstrov in vsakovrstnih oblek, Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3. 244

Voščen papir
za razmnoževalne stroje, se po ugodni ceni proda. Dobi se ga tudi večja množina. Naslov pove uprava „Jutra".

Zimska suknja
lepa, črna, moška in dve dobro ohranjeni obleki, par novih moških čevljev št. 42, se proda. Istotam se proda tudi dobro ohranjen štedilnik Ogleda se vsak dan v belgijski vojašnici, objekt X, pri nared. Diettler. 16313

Smrekovi semen. storži
2 vagona za promptno dobavo. — Naslov pove uprava „Jutra" pod šifro „Storži". 16320

Brek
popolnoma nov, domače delo, na pol ol. ali s tapeciranimi sedeži za odstraniti, prav poceni naprodaj. Izvršujem vsa kolarska dela po zmerni ceni in z večletnim jamstvom. Potrebuješ Alojz, kolarstvo na Vrhniki. 16280

Pozor, veleposestniki!
Valvasor: Original! Naprodaj! Kje, se izve v upravi „Jutra". 16278

Bukovo oglje
20 vagonov, prima, suho, dvakrat vilano, eksportno krasno blago, takoj dobavno po 130 Din 100 kg franko Postojna, Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ulica št. 7, II. nadstr. 16276

Gledališko kukalo
še prav dobro ohranjeno, se po zmerni ceni p r o d a. — Naslov pove uprava „Jutra". 16317

Več gonilnih jermenov
malo rabljenih, prvovrstno blago, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 13349

Spalna oprava
iz mecesnovega lesa, se proda po ugodni ceni v Ljubljani, Škofja ulica 13, III. nadstr., vrata 20. 16377

5 vagonov bukovih hlodov
prodam. Žagajo se po želji kupca. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Buk. hlodi". 16390

Servise
kavne in jedilne za 6 oseb, prodam po zelo nizki ceni. J. Podboj, trgovina, Sv. Petra cesta št. 95. 16386

Kostanjevega lesa
več vagonov (brzojavnih drogov), prodam franko postaja Zalog. — Ponudbe z navedbo cene na upravo „Jutra" pod „Kostanjev les". 16382

Blagajna
iz kovanega železa, 1·40 m visoka, 300 kg težka, se trikrat zapira (Wertheim), v popolnoma dobrem stanju, m[illegible] ugodno proda. — Naslov pri upravi „Jutra" pod „Blagajna". 16326

Kupim

Popolni letniki «Slovenca»
od 1912 dalje se kupijo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod naslovom „Slovenec".

Jesenske suhe gobe
večjo množino, kupim. Ponudbe z vzorcem na naslov: Komeklin, Orso 6, Milano I. 16167

Žensko kolo
dobro ohranjeno, se kupi. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Kolo". 16387

Kmet. pridelki

Polsladko seno
v odprtih vagonih s ponjavo dobavi vsako množino najceneje Bor. Sbil, Kočevje. Tel. št. 4. 15585

Med
trčan za potice v škafih po 35 K 1 kg posoda vračunana. Finejši med cena po dogovoru. A. Maček, Vrhnika. 15658

Seno
sladko, 1 vagon, proda posestnik blizu juž. železnice. Ponudbe pod „Seno št. 31". 16170

Nepremičnine

Paromlin
z zraven spadajočo mlatilnico in prešo za izdelavo olja ter drugim inventarjem, stanovanje obstoječe iz dveh sob in kuhinje, se takoj proda. Cena 250.000 Din. — Naslov pove uprava „Jutra" pod „Paromlin". 15966

Manjše posestvo
v najlepšem stanju, v Savinjski dolini, se proda čisto poceni, 30 minut od Žalca. Natančneje se izve v gostilni Ivan T r a v n e r, Magojnice, pošta Griže. 16175

Novozidana vila
z obrtniškimi prostori, primernimi za trgovino in obrt, z lepim vrtom, v največjem industrijskem kraju Slovenije, se proda. Ozira se le na resne kupce. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Nova vila". 16183

Hišo z gostil. koncesijo
v bližini Ljubljane imam naprodaj. Vprašanja naj se pošiljajo na upravo „Jutra" pod šifro „Mehana". 16336

Lepa manjša vila
v Mariboru s prostim stanovanjem, se ugodno proda. Naslov pri podružnici „Jutra" v Mariboru. 16334

Kozolc
6 oken, z opeko krit, stoječ na kamnitih podstavkih na ljubljanskem polju med mestom in smodnišnico, se proda. Naslov v upravi „Jutra" 16393

Lokali

Lokale za pisarno
blizu glavnega kolodvora v Mariboru, o d d a m takoj. — Ponudbe pod „Lokal" na podružnico „Jutra" v Mariboru 15951

Stanovanja

Stanovanje
suho, čedno soba, kuhinja in pritikline, zamenjam za večje — Ponudbe pod „Zamenjava" na upravo „Jutra". 16197

Takoj se odda
prazna, lepa, prostorna soba s balkonom za samskega gospoda ali zakonski par brez otrok brez kuhinje. Poizve se Sv. Jakoba nabrežje št. 7, II. nadstr., med 1.—3. uro. 16302

Skupno stanovanje
s hrano in vso oskrbo, se išče za mlajše dijake in dijakinje. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Boljša družina". 16199

Na hrano in stanovanje
se sprejme soliden gospod v novi vili na Prulah. Naslov pove uprava „Jutra". 16305

Opremljeno sobo
išče v središču mesta učitelj, ki službuje v okolici, za takoj. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Učitelj". 16280

Stanovanje
2 ali 3 sob s pritiklinami, išče mirna uradniška stranka v mestu ali na periferiji. Plača mesečno do 4000 kron. Posredovalec dobi nagrado. Ponudbe pod „Mirno zatišje" na upravo „Jutra". 16214

Soba
v središču mesta z električno razsvetljavo, se odda samo s hrano vred solidnemu samskemu gospodu. Vprašati je v Gosposki ulici 10, I. nad. 16303

Soba
se odda dobro situirani, mirni in solidni gospodični. Naslov pove uprava „Jutra". 16301

Dva akademika
ki se pripravljata na izpit, iščeta takoj mirno sobo z elektriko in kurjavo. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dva". 16300

Stanovanje
z dvema ali tremi sobami, event. celo hišo, vzamem v najem v bližini mesta ali na kakšnem prometnem kraju. Ponudbe pod „Takoj 1924" na upravo „Jutra". 16296

Eleg. opremljena soba
z elektr. razsvetljavo, posebnim vhodom, event. glasovirjem, se odda. — Kje, pove uprava „Jutra". 16312

4000—6000 kron
plačam za stanovanje 2—3 sob, po možnosti v mestu. — Naslov pove uprava „Jutra". 16368

Kapital

50.000 Din
kdo mi posodi, vzamem pod jako ugodnimi pogoji v trgovino mešanega blaga, dobro, pošteno učenko od 14—16 let, event tudi učenca za učno dobo 1—2 let. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava „Jutra". 16193

Kot družabnik
z večjim kapitalom, želi vstopiti mlad, samostojen trg. in veleposestnik iz zelo ugledne družine, v kako dobro vpeljano industrijsko ali drugo dobičkanosno podjetje. Dopise pod „Industrija" na upravo „Jutra". 16310

Kot družabnica
s primernim kapitalom želim pristopiti k majhnemu dobroidočemu podjetju Ponudbe pod „Družabnica" na upravo „Jutra". 16293

20.000 Din posojila
išče obrtnik za dobo 6 mesecev, denar zasiguran in dobre obresti. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Mesečne obresti". 16270

25.000 Din posojila
želi posestnik obširne kmetije. Zakaj, pove tistemu, ki mu posojilo ponudi — osebno. Posojilo za 1 leto Ponudbe na upravništvo „Jutra" pod „Zanesljivo posojilo". 16395

Več sto delnic
Ljubljanske kreditne banke prodam. — Več se izve pri dnevnem p o r t i r j u hotela „Union" v Ljubljani. 16381

Kdo posodi 30.000 K
takoj proti dobrim obrestim in vknjižbi na posestvo? — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Dobre obresti". 16361

Hrano zastonj
onemu, ki posodi 5000 do 10.000 Din za začetek majhne obrti proti mesečnemu odplačilu. Plačajo se dobre obresti in daje hrana kot nagrada. — Tudi kdor mi odda ali preskrbi 2 sobi s pritiklinami takoj, dobi brezplačno hrano, event. zastonj gospodinjstvo. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Hrana" 16164

Dopisovanje

Kolegi štirje smo si složni,
nikdar ne preveč otožni,
vedno skup se vsi držimo,
če ni zabave, s' jo nar'dimo.
S petjem krajšamo si čas,
hoče katera prit med nas?,
če prosto srce še ima
naslov svoj pod „Kvartet"
naj da — na upravo „Jutra"
T I., T II., B I., B II. 16372

Posestnik
in gostilničar, ki ima poleg tega še drugo dobronosno obrt v najlepši moški dobi, želi znanja z gospodično ali vdovo, ki bi imela veselje do gostilne in nekaj premoženja Ponudbe s polnim naslovom če mogoče s sliko, pod šifro „Lepa bodočnost" na Aloma Company, Ljubljana. Tajnost zajamčena. 16132

Dopisovanja si želi
mladenič 34 let star z gospodično ali vdovo od 22—30 let v svrho zabave in kratkočasja, poznejša ženitev ni izključena, tudi kmetska dekleta, z lastnim stanovanjem niso izključena Ponudbe po možnosti s sliko, ki se pod častjo vrne, je poslati na upravo „Jutra" pod šifro „Mladenič". 16287

Štiri mlade navihanke
bi rade dopisovale s mladimi inteligentnimi gospodi. Dopise, če mogoče s sliko, pod šifro „Speva, Urša, Katra in Marjana" na upravo „Jutra". 16285

Solidnež X.
dvignite pismo pri upravi „Jutra". 16380

Maharadža
kralj ljubezni, je prišel v Ljubljano in išče korespondenčnih stikov z ljubljanskimi damami. — Dopise je pošiljati po mogočnosti s sliko na upravo „Jutra" pod šifro „Orient". 16365

Zabave želita
v dolgih zimskih večerih dve skriti, osameli rožici. Dopise na upravo „Jutra" pod šifro „Nagajivka in šaljivka". 16360

Ženitve

Znanja želi
v svrho poročitve 36 let star poslovodja z gospodično neomadeževane preteklosti, 20 do 32 let staro, s kapitalom 30.000 do 50.000 Din, ker bi takoj prevzel dobro vpeljano trgovino na deželi. Le resne ponudbe s sliko, ki se pod častjo vrne, se prosi pod šifro „Poslovodja" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 16185

Znanja želi
radi čimprejšnje ženitve trgovec z lastno trgovsko hišo v mestu, star 33 let, pošten, srednje postave boljših staršev z dežele, z enako gospodično primernih let, s nekaj premoženja ali s samostojnim kakršnimkoli podjetjem. — Le resne ponudbe s sliko, ki se častno vrne, pod „Srečno življenje 1924" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 16158

Veleposestnik
Hrvat, akademično izobražen, 26 let star, ljubitelj prirode in športa, išče poznanstva gospodične ali dame, ki bi bila pri volji v slučaju medsebojne simpatije stopiti z njim v zakon. Biti mora inteligentna, zdrava, iz dobre družine, ki s svojo naravo in vzgojo jamči za srečo skupnega življenja, osnovanega na podlagi osiguranega materijalnega življenja, zdravih nazorov in medsebojnega razumevanja. Sprejmem posredovanje od strani njenih družinskih članov. Posestvo sestoji iz ekonomije, gozda, stanovanjskih in gospodarskih poslopij, lovskega dvorca itd. Cenjene dopise s fotografijo do 15. decembra na upravo „Jutra", v hrvatskem, slov., nemškem ali madžarskem jeziku pod šifro „Veleposestnik" 16268

V svrho ženitve
želim spoznati gospodično ali mlajšo vdovo s primernim kapitalom, radi razširjenja trgovine. Cenjene ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod „Kapital". 15…

Glasba

Štirivrstna harmonika
dobro ohranjena, tvrdke „Zechner", se proda. Poizve se na Poljanski cesti št. 2 (gostilna). 15…

Rabljen klavir
se takoj p r o d a po izredno nizki ceni. Poizvedbe: Kan… na Rajhenburg. 16…

Gramofon
dobro ohranjen, k u p i m. Prodajalec naj sporoči ceno in koliko plošč ima gramofon, naravnost kupcu, katerega naslov je pri upravi „Jutra". 16…

Živali

3 košati purani
vsak za se častnoobr… popolnoma molčeč, iščejo putke. Pismo pod „Sim… ko, Slavko, Sršen" upravi „Jutra". Izbranega podčrta… — Naznanilo časa zaželjeno. 16…

Mladega psa
Dobermana, prodam za 5… Din. Naslov pove podružnica „Jutra" v Mariboru. 16…

Doberman
psica, čistokrvna, 5 mesecev stara, je radi preselitve na prodaj. Naslov pove uprava „Jutra". 16…

Razno

Vrhniški pecilni prašek
Z vrhniškim pecilnim praškom pečene močnate jedi so boljše kot s kvasom pečene, ker ne provzročajo napenjanja. Zato se posebno priporočajo za bolnike, ker so lahko prebavljive. Vrhniški pecilni prašek izdeluje lekarna na Vrhniki in se direktno od tam tudi naroča vsaka količina. 15…

Ribje olje
medicinsko sveže, vedno v zalogi — drogerija A. Ka… Ljubljana, Židovska ulica … 15…

Strychnin
sveš. dospel. — Drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. 15…

Samo «Alkadont»
zobna pasta Vas more popolnoma zadovoljiti. 15…

Prostovoljna javna dražba
V soboto 8. decembra ob … uri dopoldne se vrši … dražba mlina na dva … četrt orala zemlje v Pe… niku štev. 11 pri Celju. Izklicna cena 40.000 … 16…

Na dobro domačo hrano
po ugodni ceni, se sprejme takoj več gospodov ali … nikov. Naslov pove uprava „Jutra". 16…

Sv. Miklavž
kupi najceneje notese, mape, škatlje itd. v knjigarni … Zupan, Gajeva … št. 2, za palačo Ljubljanske kreditne banke, kjer se sprejemajo tudi vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. 1…

Dražba!
Vsled preselitve se bo … dalo na javni dražbi … hišne oprave. Dražba se … dne 4. decembra 1923. v … „Pot v Rožno dolino … Ker so cene zmerne, se … bijo vsi interesenti. Predmeti so skoro novi in zelo … ohranjeni.